Nr 230 Kraków, Środa 22 Maja 1912. Rok XXXI.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.
Numer poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych, numer popołudniowy codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

	rocznie:	półrocznie:	kwartalnie:	miesięcznie
W miejscu	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
W Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką pocz.	32 „	16 „	8 „	2 kor. 70 h.
z dwurazową „ „	38 „	19 „	9 kor. 50 h.	3 „ 20 „
W Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 koron	3 „ — „
W innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy“** w Krakowie.
Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 42. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 12 hl.: **w Biurze dzienników A. Olszewskiego,** ulica Kilińskiego 2 i **w Biurze Plohna,** ulica Karola Ludwika 9.
Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

NOWA REFORMA

NUMER POPOŁUDNIOWY.

Prenumeratę przyjmują:
zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową: Administracya „Nowej Reformy“.** — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Karlińskiego, Sukiennice. — Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Wiślna.
Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21, S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W **Przemyślu** Krug. — W **Jarosławiu** A. Amster. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalick (Wollzeile). — W **Paryżu** Société Mutuelle de Publicité **A. Lorette.** directeur, 61 Rne Rougemont.
Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz 15 h. — **Nadesłane** po 60 h. od wiersza. — **Głosy publiczne** po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 h. — **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

„Warunki pokoju“.

W walce eksterminacyjnej przeciwko żywiołowi polskiemu, rząd pruski od czasu do czasu występuje z tak zwanemi „warunkami pokoju“, pod jakiemi ewentualnie gotów odstąpić od swej prześladowczej polityki i rozpocząć nową erę, mającą uszczęśliwić ziemie polskie z tamtej strony granicy i obsypać je „ojcowskiemi dobrodziejstwami“ pruskiemi. Te „warunki pokoju“ podsunęli już ludności polskiej Bismarck i Bülow, śladem ich poszedł przed trzema laty obecny kanclerz, Bethmann Hollweg, a teraz szczęścia tego próbował minister rolnictwa, baron Schorlemer, i to podczas obrad w pruskiej Izbie poselskiej nad nową ustawą antipolską, domagającą się stu milionów na wzmocnienie niemczyzny.

„Bądźcie, jako Mazurzy, Litwini pruscy, Wendowie i Walończycy — oświadczył reprezentant rządu pruskiego podczas pierwszego czytania projektu — uznajcie w Prusiech i Niemczech ojczyznę waszą — wołał w drugiem czytaniu — a wtedy gotowi będziemy przystąpić do błogosławionego dzieła pokoju w dzielnicach polskich, którego my pragniemy, a które wy nam utrudniacie i uniemożliwiacie“.

Oto warunki rządu pruskiego, zaiste godne świeżo wniesionej ustawy antipolskiej, bo zarówno, jak ona, budzące uczucie wstrętu i obrzydzenia. Czem one bowiem są i czego żądają? Abdykacyi narodowej i politycznej, rezygnacyi z nieprzedawnionych praw naszych, zaprzaństwa i wyzbycia się tych ideałów, o które od lat z górą czterowiestu toczy się tam bezprzykładna w nowszych dziejach państw i narodów cywilizowanych walka. Zanim baron Schorlemer wystąpił ze swoją inicyatywą pruską „dziełem pokoju“, powinien był przypomnieć sobie, że tego rodzaju propozycye ze strony pruskich mężów stanu wywoływały w społeczeństwie polskiem zawsze jak najgłośniejsze protesty. Już przed dwunastu mniej więcej laty ówczesny wiceprezes pruskiego ministerstwa, Dr. Miquel, zwracając się do Polaków w Sejmie pruskim z temi samemi warunkami, z jakiemi dziś odważył się wystąpić bar. Schorlemer, spotkał się z odpowiedzią, która rząd pruski raz na zawsze pouczyć była powinna, że na drogę narodowej i politycznej abdykacyi społeczeństwo polskie nigdy zepchnąć się nie pozwoli. Oto poseł polski, ś. p. Głębocki, jeden z najwybitniejszych przywódców kierunku demokratycznego w zaborze pruskim, na „propozycyę pokojową“ ministra Miquela odparł: „Lepiej narodowi nie żyć, niż żyć w hańbie i upodleniu; wasze warunki — to jeszcze nie nasze warunki; jesteśmy narodem o tysiąco letniej przeszłości, dziś wprawdzie nieszczęśliwym, ale nigdy nie zejdziemy, ani zdegradować się pozwolimy; na stanowisko czerni i motłochu (Lumpenvolk); drogę tę pozostawiamy tym, którzy nam ją zalecają“.

Po tej męskiej odpowiedzi, pełnej siły i godności narodowej, przez długi szereg lat pruscy mężowie stanu nie mieli odwagi stawiać, ani proponować warunków hańbiącego odszczepieństwa i zaprzaństwa narodowego. Zaszedł przecież przed kilku laty w parlamencie niemieckim wypadek, który jest także znamienny ze względu na zakusy hakatystyczne sprowadzenia Polaków na drogę rezygnacyi. Przemawiał naówczas w Izbie jeden z posłów hakatystycznych, oświadczając, że gdyby wszyscy Polacy byli takimi, jak prezes Koła, książę Radziwiłł, możnaby zastanowić się nad zawarciem pokoju w dzielnicach polskich“. Ks. Radziwiłł, który był obecnym na posiedzeniu Izby, w pierwszej chwili nie dosłyszał słów mowcy hakatystycznego i dopiero zwrócił mu na nie uwagę jeden z kolegów frakcyjnych, wobec czego książę zerwał się z krzesła, pełen gniewu i wewnętrznego oburzenia, odzywając się głosem dobitnym: „Was hat der Schweinhund gesagt?“ Słowa te wywołały tak potężne wrażenie, że w Izbie zapanowała cisza grobowa, mowca hakatystyczny na trybunie parlamentarnej oniemiał, a prezydent nie miał odwagi przywołać ks. Radziwiłła do porządku, bo widocznie zrozumiał, że uwaga posła niemieckiego naruszyła to uczucie, które dla Polaka jest świętem i którego nikomu bezkarnie naruszać nie wolno. Zajście całe nie pociągnęło za sobą dalszych konsekwencyj i nawet szowiniści niemieccy uważali za wskazane pokryć je milczeniem.

I dzisiejszy kanclerz Rzeszy, Bethmann-Hollweg, w mowie programowej o stosunku rządu pruskiego do Polaków, wygłoszonej w Sejmie pruskim przed trzema laty, domagał się, „aby Polacy byli nie tylko z imienia obywatelami państwa pruskiego, ale czuli i myśleli po prusku, aby pokochali ojczyznę pruską, z nią się zżyli, łącząc z nią swoje losy na zawsze“. — Zabór pruski przyjął mowę kanclerską jako prowokacyę w najwyższym stopniu, dając wyraz swemu oburzeniu w parlamentach, w prasie i na wiecach publicznych.

Dziś, po trzech latach, minister Schorlemer szuka znowu wśród Polaków zwolenników dla swego „programu“, spodziewając się ukochania przez nich „pruskiej ojczyzny“. Dodawać nie potrzeba, że nie będzie miał większego powodzenia, niż jego wszyscy niefortunni pod tym względem poprzednicy. Otrzymał też w Sejmie zasłużoną odprawę ze strony przedstawicieli społeczeństwa polskiego, a prasa polska zaboru pruskiego podnosi, że nie pozazdrości mu tych Polaków, którzy program jego podpiszą. I zaiste podpisać go może tylko motłoch, czerń, nigdy naród szanujący siebie; jego podpisania żądać może tylko — jak się już raz poseł polski wyraził — „ein Lumpenvolk“.

Trudności w Radzie państwa.

(Telefonem.)

Wiedeń, 22 maja.

(Rząd wobec pragmatyki służbowej. — Nowe podatki. — Obstrukcya w komisyi gosp. wodnej.)

Dyskusya nad pragmatyką służbową dla urzędników, która wczoraj się rozpoczęła, potrwa zapewne do połowy czerwca, ze względu na licznych przeciwników, jakich ustawa ma w Izbie. Wielu posłów stara się dyskusyę jak najbardziej przewlec. Do tych przeciwników, oprócz Rusinów, należą także posłowie słowieńscy i wogóle posłowie agrarni. Poseł słowieński Verstovšek zapowiada na dziś 4-godzinną mowę obstrukcyjną. Wobec tego jest wykluczonem, aby dyskusya generalna została wrzed Zielonemi Świętami ukończona.

Jutro Izba posłów rozpoczyna 8-dniowe feryе świąteczne. Dziś przemawiać będzie w sprawie pragmatyki służbowej minister Heinold, którego wywody wywołują tem większe zaciekawienie, ponieważ oczekują od niego ostatecznego określenia stanowiska rządu w sprawie różnych dyferencyj, jakie istnieją jeszcze między uchwałami komisyi a projektem rządowym. Komisya żąda wprowadzenia w życie ustawy z dniem 1 lipca b. r., rząd zaś zgadza się na wejście w życie ustawy z dniem 1 października b. r. i to tylko pod warunkiem uchwalenia nowych podatków. Dalej istnieją poważne różnice zdań między rządem a komisyą co do postanowień paragrafu 32 i 202 o prawie koalicyjnem urzędników i sług państwowych.

W ścisłym związku z ustawą urzędniczą pozostaje sprawa uchwalenia nowych podatków, wysuwana obecnie na pierwszy plan. Jak jednak z wczorajszej konferencyi u ministra skarbu wynika, między wielkiemi stronnictwami nie ma dotąd porozumienia. Dotąd niewiadomo, czy uda się przeprowadzić przynajmniej t. z. mały plan finansowy w sesyi letniej.

Wśród stronnictw panują dotąd stosunki niewyjaśnione, a nawet wprost wrogie, czego dowodem jest fakt, że na wczorajszem posiedzeniu komisyi gospodarczo-wodnej, posłowie chrześc.-socyalni i posłowie ze Związku niemieckiego, absentowali się, aby zdekompletować posiedzenie i zademonstrować w ten sposób swoje stanowisko przeciw noweli kanałowej, która, ich zdaniem, wychodzi tylko na korzyść Galicyi i Czechów.

Posłowie ci jednak, widząc, że i bez nich jest komplet, wrócili do sali posiedzeń. Obrady jednak nie postąpiły wcale, przemawiał bowiem tylko jeden mowca, poczem posiedzenie przerwano. Wobec tego okazała się konieczność przeprowadzenia pertraktacyj z poszczególnemi stronnictwami, celem zapewnienia większości dla noweli kanałowej.

Wiedeń, 22 maja

Komisya gospodarstwa wodnego odbyła wczoraj posiedzenie, na którem poseł Friedman obszernie omawiał konieczność budowy kanału Dunaj-Odra i oświadczył, że tylko pod tym warunkiem mógłby głosować za nowelą kanałową, która w pierwszym rzędzie przyniesie korzyść Galicyi.

Spór o uniwersytet ruski.

(Telefonem.)

Wiedeń, 22 maja.

Koło polskie obradować będzie dziś wieczorem nad sprawą uniwersytetu ruskiego i prawdopodobnie zapadnie dziś uchwała w znanych ramach dotychczasowego stanowiska Koła polskiego w tej sprawie.

Zdaniem „N. Fr. Presse“ sprawa uniwersytetu ruskiego z dniem wczorajszym zaostrzyła się. Rusini obstają dalej przy postulacie, aby rozporządzenie cesarskie ogłoszono przed Zielonemi Świętami, co jednak, wobec sprzeciwienia się Koła polskiego, nie nastąpi. Rusini grożą w takim razie obstrukcyą tuż po Zielonych Świętach.

Przesilenie polityczne we Francyi.

Francuska Izba deputowanych rozpocząwszy wczoraj swoje obrady, zająć się musi ową reformą wyborczą, która przez cały szereg lat była chroniczną chorobą parlamentarną, a dzisiaj stała się chorobą zapalną. Bolesne objawy choroby chronicznej łagodzono i uciszano takiemi środkami, jak obietnice i deklaracye gabinetów każdorazowych, a gdy wreszcie środki te zaczęły w zupełności zawodzić, gdy nastąpił ostry wybuch, domagający się natychmiastowych zabiegów, zarówno rząd jak parlament przystąpiły do urzeczywistnienia reformy. Rząd przedłożył parlamentowi projekt reformy wyborczej z uwzględnieniem postulatów, które podnosili wyborcy, a Izba deputowanych obradowała pilnie nad projektem.

Im więcej obrady zbliżały się ku końcowi, tem bardziej rządzące stronnictwo radykalne niepokoiło się o swój polityczny stan posiadania, to jest o przyszłość swoich mandatów. W miarę jak to zaniepokojenie wzrastało, musiało także objawiać się dążenie do zabezpieczenia owego stanu posiadania, do utrzymania „status quo“, gdyż o zwiększeniu liczby mandatów radykalnych nie było już mowy.

Stronnictwo radykalne, pragnąc sobie zabezpieczyć piastowane dotąd mandaty, obcinało i poprawiało projekt reformy wyborczej tak energicznie, że pozostały z niego tylko „disjecta membra“. Obecnie pozostały jeszcze ostatnie paragrafy, które mają być załatwione. Sprawa tego załatwienia została już rozstrzygnięta w styczniu bieżącego roku pomiędzy rządem a większością Izby deputowanych. Porozumiano się co do tego z przedziwną zgodnością zapatrywań, a na podstawie tego porozumienia po uchwaleniu pozostałych paragrafów rząd cofnie nagłość, przyznaną przedłożeniu, poczem wniesie nowy projekt reformy wyborczej po myśli radykałów. W projekcie tym będą się mieścić wybory z list, uwzględnienie mniejszości, a nawet coś w rodzaju wyborów proporcyonalnych.

Rząd musiał uczynić jakiś krok w kierunku urzeczywistnienia reformy wyborczej, gdyż w ostatnich czasach wybory uzupełniające do parlamentu, równie jak wybory gminne dały nie dwuznaczną wskazówkę w tym kierunku. W niektórych okręgach wyborczych, dotąd uchodzących za niezdobyte twierdze radykałów, zwyciężyli ich przeciwnicy przy wyborach do parlamentu, a przy wyborach do rad gminnych działo się podobnie.

Najróżniejsi przeciwnicy radykałów, zjednoczeni socyaliści, odnieśli poważne zwycięstwa podczas wyborów do rad gminnych zarówno w szeregu miast na prowincyi, jako też i w Paryżu. Zjednoczeni socyaliści zdobyli w Paryżu pięć nowych okręgów, a w dwóch, gdzie się odbyły wybory ściślejsze, zdobyli jeden okręg. Obecnie mają zjednoczeni socyaliści w paryskim ratuszu 15 przedstawicieli. W mieście Champigny wyszło z wyborów gminnych 10 socyalistów. Wielką doniosłość posiada ponowne zdobycie przez socyalistów takich miast jak Tuluza, Brest i Rouboix. Stolica południa. Tuluza, była dotąd w rękach radykałów. Brest został w r. 1908 odebrany socyalistom przez zjednoczone stronnictwa republikańskie, obecnie po ostatnich wyborach socyaliści zdobyli większość w tamtejszej radzie miejskiej. Podobnie odebrali socyaliści stronnictwom mieszczańskim wiasto Roubaix. Poważne mniejszości mają socyaliści w Lugdunie (Lyon), w Nimes, w Toulon i Bordeaux. Wprawdzie w Marsylii ponieśli socyaliści klęskę, ale powetowali ją z nawiązką w szeregu innych miast. Te zwycięstwa socyalistów idą przeważnie na rachunek radykałów, gdyż partyę prawicowe straciły niewiele mandatów.

Prawica wogóle zaczyna znowu podnosić głowę. Monarchiści, a zwłaszcza bonapartyści rozwinęli energiczną agitacyę na rzecz swoich pretendentów do tronu francuskiego. Kult dla Napoleona nie wygasł dotąd we Francyi, a podsycają go zewnętrzne stosunki Francyi, przedewszystkiem groźna potęga Niemiec, irredenta alzacko-lotaryngska i drzemiące na dnie duszy francuskiej pragnienie odwetu. Wśród takich okoliczności wyłoniła się kwestya reformy wyborczej. Radykali zachowują się wobec niej nieszczerze i szkodzą sobie. Ta nieszczerość pochodzi z obawy przed utratą pewnej liczby mandatów, w razie przyjścia do skutku reformy wyborczej na podstawie proporcyalności — a utrata mandatów grozi radykałom z tego powodu, że przez szereg lat, korzystając ze swojej przewagi, tonęli w egoizmie i popełniali zgubne błędy polityczne.

Obecnie wszystko to mści się na radykałach. Jeżeli reforma wyborcza z czystą proporcyonalnością przyjdzie do skutku, dotychczasowa przewaga radykałów stanie się niepowrotną przeszłością, jeżeli zaś inaczej się stanie, stronnictwa antirepublikańskie będą mieć nowy środek agitacyjny przeciwko radykałom. Należy także uwzględnić i tę okoliczność, że pomiędzy radykałami są liczni zwolennicy gruntownej reformy wyborczej. Ta część radykałów może wyłamać się z pod karności klubowej i głosować wbrew intencyom stronnictwa swojego. Byłby to już otwarty rozłam w partyi, mogący spowodować nieobliczalne skutki.

Przesilenie w najsilniejszej partyi rządowej musi oczywiście oddziaływać także na gabinet. Prezydent gabinetu Poincaré musi być przygotowany na bardzo energiczne ataki swoich przeciwników. Jako prezydent gabinetu będzie musiał odpierać napaści ogólne na rząd, a jako minister spraw zagranicznych narażony będzie na szereg interpelacyj co do zagranicznej polityki. Przesilenie partyjne pośród radykałów może łatwo przenieść się do gabinetu i spowodować jego upadek.

Kiedyż nareszcie?

Od jednego z urzędników państwowych otrzymujemy w sprawie pragmatyki służbowej następujące uwagi, które umieszczamy w dzienniku naszym ze względu na ich aktualność.

Na palcach jednej ręki — pisze autor uwag — możnaby policzyć te galicyjskie pisma, które stale pamiętają o wlokącej się żółwim krokiem sprawie pragmatyki urzędniczej. Dodatek drożyźniany z dnia 1 stycznia 1912, skonstruowany najfatalniej w świecie i niekompletny zresztą, był zarazem zapowiedzią, że komuś nie spieszy się z uchwaleniem awansu czasowego dla urzędników. Rzucenie kilku lub kilkudziesięciu koron ma zamknąć usta tym, którzy siłą rozwoju stosunków nowoczesnych są potężną w każdem państwie armią i których los powinien być kwestyą bezpośrednią i dla rządu i dla parlamentu.

Przecież rząd oświadczył, że między projektami podatkowemi a pragmatyką służbową zachodzi ścisłe „iunctim“ i że od tego nie odstąpi. Jest w tem wiele nieszczerości. Bo albo faktyczny stosunek nagradzania urzędników jest w porównaniu z dzisiejszą drożyzną mieszkań i artykułów spożywczych oraz przedmiotów użytkowych i w porównaniu z pensyami urzędników państw sąsiednich, zupełnie lichy i krzywdzący, a w takiem razie należy temu raz położyć kres przez sprawiedliwą, a po europejsku pojętą ustawę, albo tak nie jest, a tylko urzędnicy wmówili w ogół, że jest im źle, a w szczególności jest im — jak mówił niedawno pewien austryacki minister — wcale dobrze.

G. DANIŁOWSKI.

EPILOG.

(Prawa autorskie do tłómaczeń i przedruków zastrzeżone).

Miasteczko Kozłowo, w którem Czarliński został internowany, leżało na uboczu w odległości 60 wiorst wąskich a długich od stacyi kolejowej i około 8 mil od poczty, że zaś grunt był gliniasty, podczas roztopów wiosennych i szarug jesieni ruch kołowy stawał się niemal niemożliwy, i Kozłowo zamieniało się jakby w bagnistą wyspę, odciętą grzązką topielą od reszty tego typu siedlisk, rzadko rozsianych na sennej równinie.

Ludność miasteczka stanowiła garstka osobników różnych wyznań, tonących niemal bez śladu w mrowiu żydostwa.

Z czego to mrowie żyło — było to dla Czarlińskiego nierozwiązaną zagadką, i chwilami stawał się skłonny do przypuszczeń, że drogą stopniowego przystosowania się osiągnęli zdolność przyswajania sobie na podobieństwo roślin pokarmu wprost z powietrza, słońca i błota rynku.

Nad bezpiecznem bytowaniem tych mieszkańców czuwało stale dwóch pijanych kolejno, a często pospołu strażników. Z instytucyj najważniejszą państwową — stanowił monopol, religijną zapadła w ziemię, okryta pleśnią wieków bożnica, a użyteczności publicznej — zakład Chaima Szwarcwasera, z trzema mosiężnymi talerzykami oraz szyldem: „striżka, britje, cyrulnie i wsio czto trebujetsia“ — to ostatnie miało znaczyć bańki, pijawki, rwanie zębów, puszczanie krwi, wogóle cała medycyna, którą w braku lekarza Chaim z powodzeniem uprawiał.

Z tego względu cieszył się dużą powagą w miasteczku zresztą istotnie był to człowiek obrotny, bywały i o tyle postępowy, że nosił się krótko, prenumerował rosyjską „Niwę“, a w razach nagłych słabnięć za podwójną taksą nie wahał się naruszać święta sabatu.

Z nim to Czarliński z powodu swej bujnej czupryny wszedł w stały i niemal zażyły stosunek.

Chaim cenił swego klienta, jako człowieka, z którym jest o czem pogadać. Czarliński rad słuchał miejscowych ploteczek i rozmaitych pantoflową pocztą dostarczanych nowin z szerszego świata.

W gruncie rzeczy, były to wiadomości błahe, nic się bowiem ciekawego ani w okolicy, ani tem bardziej w miasteczku nie działo i dziać się nie mogło, zwłaszcza w czasach, kiedy po minionej zawierusze w najżywszych ośrodkach życia wszystko zamarło; ale Czarliński znajdował się w tym właściwym ludziom nagle wykolejonym nastroju nerwowego oczekiwania czegoś niezwykłego, jakiegoś niesłychanego zdarzenia, który odwróci radykalnie przegraną szansę życia, i spodziewał się lada dzień o takim wypadku się dowiedzieć.

To też teraz, gdy Chaim witał go słowami: „z wi Pan co słucziłoś“ Czarlińskiemu zaczynało bić gwałtownie serce, i dowiadywał się, że do sklepu Borucha dobierali się w nocy złodzieje, a Mendel Blat kupił za psie pieniądze z przepędzanego przez miasteczko stada dwie kulawe gęsi.

Wkrótce jednak i to jedyne źródło wieści miało się zamknąć przed Czarlińskim nazawsze.

Pod jesień w miasteczku wybuchła szkarlatyna, dzieci ginęły, jak muchy, przyczem przebieg grasującej choroby był niezwykły, wysypka lekka mijała szybko, aż naraz dzieci puchły, traciły przytomność i w ciągu paru dni umierały.

Dowiedziawszy się o tych objawach Czarliński, wyszukał w koszu swych rozmaitej treści książek podręcznik lekarski i bardzo szybko zorientował się, że zapalenie nerek chłonie ofiary.

Pragnąc być lojalnym, zakomunikował o tem Chaimowi, ale zarozumiały samouk odparł z powagą:

— Co ma nerka do tego, nerka jest w macicy, a macica w brzuchu, a jemu nie brzuch, lecz twarz i pod oczyma najsamprzód puchnie, ja panu powiadam, że to jest podwójna krosta czerwona na wierzchu, a czarna w środku. Ja próbowałem już i lapis i niegaszone wapno — i wszystko na nic.

Oburzony tą terapią Czarliński zaczął działać na własną rękę i za pomocą senesu i gorących kompresów, osiągnął w kilku przypadkach pożądany skutek.

Powodzenie kuracyi, a zwłaszcza przeprowadzone wobec naocznych świadków esencyą octową próby moczu na białko, napełniały żydów niemal zabobonną trwogą, i Czarliński zyskał wkrótce opinię na pół czarodzieja, na pół cudotwórcy, a że leczył bezinteresownie, mieszkanie jego zaroiło się od pacyentów, przyczem materyał analizy poczęto mu znosić wiadrami.

Zrazu próbował się bronić, dowodził, że nietylko medycyną, ale wogóle niczem mu się zajmować nie wolno, lecz ulegając błaganiom w jasnych i wyraźnych wypadkach, radził jak umiał, stosując niewinne domowe środki, które jeśli nie pomagały, to i zaszkodzić nie mogły.

Chaim tymczasem nie zasypiał gruszek w popiele; ująwszy sobie strażników ćwiartką monopolu, ułożył wspólnie z nimi donos, że „polityczny“ miasteczko buntuje. Skutkiem tego Czarliński musiał odbyć uciążliwą podróż do do „Gubernii“, gdzie sprawę o tyle wyjaśnił, że go pozostawiono na miejscu z surowem napomnieniem, by siedział cicho i w żadne konszachty z miejscowa ludnością się nie wdawał.

Odpowiednią instrukcyę otrzymali też strażnicy, którzy przez parę dni trzymali wartę pod jego mieszkaniem i poturbowali kilku dążących na konsultacyę pacyentów.

W ten sposób Czarliński stracił i praktykę i życzliwość Chaima — i wrócił do swoich studyów matematycznych i do swego pamiętnika, gdzie notował strzępy nawiedzających go myśli i rozmaite, przeważnie zaprawione ironią i goryczą refleksye.

Czasem tylko wykradały się doń chyłkiem schorowane doszczętnie egzemplarze, zdecydowani kandydaci na kierkut, którym należało jedynie życzyć szybkiego i lekkiego skonania.

Wizyty tego rodzaju były niezwykle męczące, trzeca było bowiem wysłuchiwać stękań, szlochania, narzekań, lamentów, oglądać nieraz wprost wstrętne wrzody, strupy, rany, obrazy zgniłej, parszywej niedoli, straszliwe wizerunki cuchnącej nędzy.

To też Czarliński zżymał się wewnętrznie, ilekroć posłyszał charakterystyczne szłapanie za progiem, i ponurym: — czegóż tam znowu? — witał te wsuwające się pokornie długopołe postacie, od których jego pokój napełniał się momentalnie przyprawiającym o mdłości zaduchem.

Poradzić im nie mógł — więc się irytował tylko, i, wybuchając nieraz gniewem, wyrzucał tę hołotę za drzwi, zapowiadając, że jeśli się raz jeszcze zjawią, weźmie się do kija.

Groźby poskutkowały, wizyty stawały się coraz rzadsze i wreszcie ustały zupełnie.

Czarliński kompletnie osamotniony, zamknięty szczelniej, niż zwykle, sam w sobie, z jakąś pełną satysfakcyą natrząsał się szyderczo z tych szalonych zamiarów i świetnych rojeń, którym tak brutalnie zaprzeczyła obrzydliwa rzeczywistość.

Życie jego, niedawno tak bujne, zamieniło się nagle w jałową egzystencyę, w której, zdawało mu się, stopniowo zastyga mu krew w żyłach, kamienieje mózg, trupieszeje dusza.

Były to jednak tylko pozory, w tajnikach jego jestestwa wciąż jeszcze targało się rozgorzałe, głodne niepowszednich wzruszeń serce i chwilami z tego głodu wściekłe. Czasem wprost zazdrościł okrutnemu losowi tych, którym się nie udało tak względnie na sucho wywinąć z matni, jak jemu — jako ludziom przynajmniej sytym mąk i cierpienia.

Skończyli, jak przystało — myślał — a ja nędznie i głupio.

Czuł się niemal dotknięty, że mu niby pobytowemu złodziejowi naznaczono w brudnej mieścinie marne dwa lata, wobec czego niepodobna nawet uciekać i zamykać sobie legalnego powrotu do kraju.

— Sytuacya moja — pisał z tego powodu w pamiętniku — jest głównie tem nieznośna, że śmieszna. Schodzę do roli małomiasteczkowego bohatera, staję się pogromcą Chaima. Dostałem za to nosa z gubernii, ale i honorową wartę, która zrobiła grube wrażenie. We wzroku mieszkańców dostrzegam przy spotkaniu podziw, pomięszany z trwogą. Ustępują mi z drogi, jak dzicy przed szamanem.

Gdybym był żydem, mógłbym tu zostać wziętym cadykiem, byłoby to przynajmniej, oryginalne zakończenie karyery, to też żałuję, żem się urodził Aryjczykiem, zwłaszcza, że jest tu kilka wcale niczego Semitek, którebym chętnie kurował na bezdzietność... Przytem zjawiają się w prasie głosy, że to jedyna droga do asymilacyi. Jest to więc pod pewnym względem działalność dla mnie, jako dobrego obywatela kraju, wskazana...

(C. d. n.)

Jak jest jednak źle, o tem mówić już nie trzeba. Sprawa ta ma swoją historyę, prawdziwie austryacką. Niedawno, bo w r. 1907 regulowano pobory pensyjne, ale układano to tak, że w 5 lat okazuje się potrzeba gruntownej reformy i stanowczej poprawy. Co warte są takie ustawy i jak to świadczy o referentach ministeryalnych, proponujących pewną ustawę, skoro sytuacyi ekonomicznej z lat najbliższych nie umieją w sferach ministeryalnych wyczuć na tyle, aby ustawa dana przewidywała na dłuższy nieco dystans warunki ekonomiczne i egzystencyę urzędników wśród tych warunków.

Czas już, ażeby rozstrzygnąć sprawę pragmatyki urzędników, niezawiśle od chwilowych okoliczności, a rozstrzygnąć zasadniczo i w sposób godny parlamentu ludowego. Obawiamy się, że pragmatyka służbowa nie będzie na lipiec przygotowana, co byłoby nową krzywdą dla urzędników. Znowu grozi tej sprawie zwłoka.

Należałoby już raz przecież zerwać z tą tradycyą, ażeby urzędnik musiał o zapracowany uczciwie i sumiennie grosz prosić i by zalegała wciąż sprawa wynagrodzenia lub nawet oddłużenia urzędników. Moralna wartość ogólnej rzeszy urzędników nie zyskuje na tem wcale, awans automatyczny zaś jest jedynym środkiem zaradczym przeciw temu, by urzędnik musiał prócz pełnienia ustawą przewidzianych obowiązków służbowych, jeszcze prosić o sprawiedliwe wynagrodzenie swoich czynności i zdolności.

Bo sprawa urzędnicza, to sprawa ogólna. Źle robią ci, którzy myślą nad skrępowaniem urzędnika, nad zamknięciem jego obowatelskiej siły w samem biurze. To dążność do obniżenia tego stanu, którym Galicya w ostatniem dziesięcioleciu może się chlubić prawdziwie i z dumą. Wszak najpilniejsze i największe obowiązki obywatelskie spoczęły dziś na urzędnikach. Dowodzi tego statystyka instytucyj oświatowo-ekonomicznych, dowodzą składkowania na cele publiczne.

Wierzymy w dobre chęci Koła polskiego dla naszej sprawy, ale obawiamy się, ażeby rząd nie wpłynął ujemnie na posłów naszych. Byle kłopot finansowy państwa, nie rzadko dobrze udany, bo na inne cele nie brak wcale rosnącego kredytu, jest przez nas przyjmowany ze współczuciem i wtedy kosztem tak ważnej sprawy, jak np. urzędnicza, pokrywamy inne potrzeby centralnego rządu. Chyba końca nie będzie tym rzekomo ważniejszym sprawom państwowym, a „iunctim“ podatkowe staje się tem groźniejszem, im więcej idzie pieniędzy na wiadome cele mocarstwowej polityki Austryi.

Więc „caveant consules“, by rok 1912 przyniósł, co się nam bezwzględnie należy.

Hawd.

Walne zgromadzenie Tow. nauczycieli szkół wyższych.

W czasie tegorocznych Zielonych Świąt obradować będzie w Tarnowie IV zjazd członków i XXVIII walne zgromadzenie Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych. W pierwszy dzień świąt, t. j. 26 b. m. odbędzie się o godzinie 8 rano nabożeństwo w kościele katedralnym, poczem uczestnicy zbiorą się w sali kasyna miejskiego, gdzie po zagajeniu przewodniczącego Towarzystwa, przedstawią poszczególni referenci wnioski zarządu głównego.

I tak prof. Janelli przedłoży wniosek popierający zarządowi głównemu podjęcie energicznych starań, aby rząd zapobiegł jak najrychlej niedostatecznemu pomieszczeniu szkół średnich w naszym kraju i przyspieszył akcyę wznoszenia własnych budynków szkolnych; nauczycielstwo bowiem nie może brać w obecnych warunkach żadnej odpowiedzialności za zdrowie młodzieży i za skuteczność nauki.

Prof. Wiśniowski przedłoży wniosek o zmianę przepisów odnoszących się do egzaminu dojrzałości w gimnazyach realnych i gimnazyach realnych zreformowanych.

Prof. Weiner umotywuje, imieniem krakowskiego Koła, wniosek w sprawie reformy t. zw. konferencyj wywiadowczych.

Wreszcie prof. Merta imieniem Koła wadowickiego przedstawi wnioski w sprawie harców (scouting).

Pierwszy dzień obrad zakończy dyskusya nad oświadczeniem zarządu głównego w sprawie stosunku społeczeństwa do szkoły (ref. prof. Dubiel).

Wieczorem tego dnia odbędzie się w restauracyi hotelu „Bristol“ wspólna wieczerza o godz. 9.

W drugi dzień świąt rozpocznie się walne zgromadzenie Towarzystwa o godzinie 9 rano. Na porządku dziennym umieszczono: zagajenie przewodniczącego; sprawozdanie: a) z czynności zarządu głównego za czas od 1 kwietnia 1911 do 31 marca 1912, b) ze stanu funduszów Towarzystwa za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1911 r., dalej sprawozdanie i wnioski komisyi rewizyjnej i sprawozdanie zarządu Polskiego muzeum szkolnego.

Ze strony zarządu głównego przedłożone będą wnioski w sprawie rządowego projektu pragmatyki nauczycielskiej; w sprawie utworzenia stałych posad nauczycielskich w szkołach średnich i wreszcie w sprawie zmiany statutu Towarzystwa.

Obrady zakończą wybory, a mianowicie: a) wybór przewodniczącego na 3 lata, b) wybór siedmiu członków zarządu głównego na 3 lata (z tych 3 z poza Lwowa), c) ewentualny wybór trzech członków zarządu głównego (z tych 2 z poza Lwowa), d) wybór dziewięciu zastępców członków zarządu głównego na 1 rok (z tych 3 z poza Lwowa), e) ewentualny wybór trzech zastępców członków zarządu głównego (z tego jeden z poza Lwowa), f) wybór sześciu członków komisyi rewizyjnej na 1 rok (z tych 2 z poza Lwowa), g) wybór trzech zastępców członków komisyi rewizyjnej na 1 rok (z tych 1 z poza Lwowa).

W sobotę przed zjazdem odbędzie się o godz. 9 wieczorem w hotelu „Bristol“ zebranie towarzyskie.

Kronika wiedeńska.

Wiedeń, 21 maja.

(Ks. Jerzy Kumberlandzki. — Rehabilitacya Ferdynanda Burga. — „Ifa“. — Pole lotnicze).

(x) Tragiczna śmierć ks. Jerzego Wilhelma Kumberlandzkiego wywołała żywe współczucie w Wiedniu, gdzie książe cieszył się znaczną popularnością. Rodzina książąt Kumberlandzkich od szeregu lat mieszka w zimie w Wiedniu i posiada swój zamek w dzielnicy Penzing. Latem przebywa w Gmunden, gdzie ma również bardzo piękny zamek. Ks. Jerzy, którego pełny tytuł brzmi: „Książe Wielkiej Brytanii i Irlandyi, książe na Brunszwiku i Lüneburgu“; przebywał przez całe życie w Austryi, raz tylko wyjechał na dłuższy czas za granicę dla poratowania zdrowia. Mianowicie książe w chłopięcym wieku nabawił się choroby kiesonowej (choroba robotników, pracujących pod wodą) w czasie, gdy z amatorstwa brał udział w robotach kanalizacyjnych w XIII dzielnicy. Ażeby odzyskać zdrowie, wyjechał książe za poradą lekarzy na dłuższy czas do Egiptu. Później przedsięwziął szereg podróży.

Tutaj w Wiedniu publiczność widywała go często, gdy odbywał długie spacery. Podczas większych uroczystości pojawiał się książe obok swojej matki ks. Thyry w dużym powozie pośród służby w szkarłatnej liberyi. Wysoki i smukły mężczyzna o pięknej twarzy, z wielkiemi oczami koloru niebieskiego, czynił książe sympatyczne wrażenie, zwłaszcza że odznaczał się skromnością, tak niezwykłą w tych sferach. Zmarły, aczkolwiek liczył już 32 rok życia, był bezżennym. Służył w armii austryackiej był kapitanem w 42 pułku piechoty, noszącym imię jego ojca.

Inną sprawą z najwyższych sfer zajmuje się Wiedeń niemniej żywo. Gdy w listopadzie roku przeszłego arcyksiąże Ferdynad, z panującej rodziny austryackiej poślubił pannę Czuber, córkę profesora politechniki i przybrał nazwisko Ferdynand Burg, mówiono powszechnie, że po upływie pewnego czasu arcyksiąże zostanie rehabilitowany i otrzyma napowrót przywileje członka rodziny cesarskiej. Wprawdzie cesarz ze względu na coraz liczniejsze małżeństwa morganatyczne w rodzinie cesarskiej nie chciał zezwolić na związek małżeński pomiędzy arcyksięciem Ferdynandem Karolem a panną Czuber, ale zresztą nie podnosił żadnych zarzutów przeciwko temu małżeństwu.

Obecnie, jak donosi „Zeit“, w kołach dworskich krążą wiadomości, że skutkiem pośrednictwa arcyks. Waleryi, małżonki arcyks. Franciszka Salwatora, tudzież arcyks. Franciszka Ferdynanda, brata Ferdynanda Burga, cesarz ma Ferdynandowi Burgowi przywrócić dawne godności i tytuły. Żona jego ma otrzymać tytuł hrabiowski. Wiadomość, że rehabilitacya Ferdynanda Burga i nadanie tytułu hrabiowskiego jego żonie ma już w krótce nastąpić, jest przedwczesną, jak twierdzi „Zeit“. Koła, mające dobre informacye, utrzymują, że po zupełnem uregulowaniu istniejących jeszcze spraw spornych pomiędzy Ferdynandem Burgiem, a niektórymi członkami domu cesarskiego, nastąpi z początkiem przyszłego roku rehabilitacya byłego arcyksięcia Ferdynanda Karola. Podobna rehabilitacya odbyła się już raz w rodzinie cesarskiej, Mianowicie arc. Henryk, brat arcyks. Rainera, ożenił się w r. 1868 ze śpiewaczką Leopoldyną Hofmann bez pozwolenia cesarza, musiał zrzec się wszelkich tytułów i rang. W r. 1872 przywrócił mu cesarz wszelkie prawa, a żona jego otrzymała tytuł szlachecki i nazwisko von Waldeck, później zaś tytuł baronowski.

Międzynarodowa wystawa lotnicza „Ifa“, o której już pisałem z powodu otwarcia, jest zajmującą i cieszy się zasłużonem powodzeniem. Wczoraj przybył na wystawę arc. Rainer i zwiedził ją dokładnie. Gości było 3.200.

Wystawa ta jest niejako wstępem do tak zwanego „wiedeńskiego tygodnia lotniczego“, który się odbędzie tutaj w dniach 23, 25, 27, 29 i 30 czerwca staraniem austryackiego Aero-klubu. Rozpisane zostaną następujące rekordy: 1) szybkość, 2) wysokość, 3) szybkość wznoszenia się, 4) dystans, 5) trwałość lotu, 6) różnica szybkości. 7) konieczne lądowanie, 8) lot kołowy, 9) tarcze do celowania, 10) ściganie balonu, 11) mniejsze zawody, 12) mistrzostwo Austryi.

Trzeciem ważnem zdarzeniem w lotnictwie jest utworzenie pod Aspern, w pobliżu Wiednia, wielkiego pola lotniczego. W ten sposób otrzymał Wiedeń wreszcie to, co już mają miasta o wiele mniejsze. Po długich rokowaniach z gminą Aspern, otrzymało towarzystwo lotnicze do użytku znaczny obszar ziemi tymczasowo, za czynszem rocznym w kwocie 100 koron. Gmina m. Wiednia przeprowadzi na pole lotnicze wodociąg kosztem 15.000 koron.

Pole lotnicze, otoczone wysokim płotem, ma przeszło 1 kilometr kwadratowy powierzchni. Na widowni pomieści się wygodnie 10.000 osób. Ustanowiono już 4 hangary, w których pomieści się 30 samolotów, a w razie konieczności nawet 36. Ażeby się dostać na pole lotnicze, trzeba jechać do stacyi kolejowej Stadlau. Podczas lotów mają iść co 10 minut pociągi do Stadlau, a każdy z nich może zabrać 1000 osób. Najwygodniej jest zaopatrzyć się w bilety powrotne. Taki bilet kosztuje 80 h. Na przyszły rok zostanie zbudowany przystanek kolei tuż koło pola lotniczego. Obok tego towarzystwo lotnicze ma zamiar 200 do 300 automobilów trzymać w pogotowiu dla jadących do Aspern. Cena miejsca w automobilu będzie wynosić 50 halerzy.

Kronika.

Kraków, 22 maja.

Walne zgromadzenie T. S. L. w Białej odbędzie się w dniach 22 i 23 czerwca.

„Pochód na Wawel“ Wacława Szymanowskiego zwiedzać można w Pałacu sztuk pięknych przy pl. Szczepańskim l. 4 od dnia 26 b. m. Otwarcie wystawy nastąpi w niedzielę o godzinie 12 w południe. Prócz rzeźb W. Szymanowskiego, w bocznych salach wystawione będą dzieła artystów-malarzy: St. Czajkowskiego, T. Grotta, G. Gwozdeckiego, V. Hofmanna, A. Karpińskiego, E. Kazimirowskiego, J. Krasnowolskiego, J. Malczewskiego, L. Misky'ego, K. Młodzianowskiego, J. Rembowskiego, A. Salvaraniego, M. Samlickiego, J. Skowrona, A. Terleckiego, T. Turka, H. Uziembły, J. Warchałowskiego, T. Waśkowskiego, J. K. Zielińskiego.

Wybór dwu radców miejskich z Płaszowa W celu dokonania wyboru dwu radców miejskich do Rady miasta Krakowa z okręgu wyborczego, utworzonego z przyłączonych do Krakowa gminy Płaszów i obszaru dworskiego Płaszów, zostały sporządzone spisy wyborców, do głosowania uprawnionych. Spisy te można przeglądać przez 14 dni, to jest od dnia 22 maja do dnia 4 czerwca codziennie od godziny 12 do 2 w południe, a w niedziele i święta od godziny 11 do 12 w południe, w biurze prezydyalnem magistratu I. piętro, wejście od kościoła OO. Franciszkanów. Reklamacye należy wnosić również w wymienionym terminie. — Dzień i miejsce wyboru dwu radców będą w swoim czasie ogłoszone.

Z uniwersytetu. P. Józef Friedenberg, kandydat adwokacki, rodem z Podgórza, otrzymał dziś w uniwersytecie Jagiellońskim stopień doktora praw.

Kinematograf I Koła T. S. L. Dowiadujemy się, że w najbliższym czasie otwiera I. Koło T. S. L. w Krakowie, w domu posła Federowicza, przy ul. Podwale kinematograf, z którego cały dochód przeznaczony będzie na szkoły i ochronki kresowe, utrzymywane kosztem i staraniem I. Koła T. S. L. w Krakowie. Kinematograf ten urządzony będzie na wzór wiedeńskiej „Uranii“, spełniać ma nadto ważne misye społeczne i oświatowe. Wiadomo bowiem, że programy teatrów kinematograficznych, obfitujące w obrazy drastyczne, w sposób ujemny działają na szerokie masy, a zwłaszcza na młodzież szkolną. Nie wątpimy, że kinematograf, prowadzony przez Zarząd I. Koła T. S. L. rozwinie w tym kierunku skuteczną działalność, a przez urządzanie odczytów, ilustrowanych obrazami, przyczyni się niemało do popularyzacyi wiedzy. Z tych powodów nowe oświatowe przedsiębiorstwo I. Koła T. S. L. w Krakowie, zasługuje na jak najżyczliwsze poparcie, zarówno ze strony miarodajnych czynników, jak i całego społeczeństwa.

Wycieczka gleboznawcza do Mydlnik odbędzie się nie 28 czerwca, jak mylnie wydrukowano, ale 28 maja, t. j. we wtorek po Zielonych Świętach.

Wycieczka z Izdebnika Bawi w Krakowie wycieczka dziatwy szkolnej (190) z Izdebnika, pod kierunkiem grona nauczycielskiego z p. Wawrzyńcem Marfiabem na czele. Dziatwa zwiedziła wczoraj i dzisiaj Bielany i kopiec Kościuszki, dalej wszystkie wybitniejsze zabytki Krakowa. Nocleg udzieliła gmina bezpłatny, dla chłopców w szkole na Wolnicy, dla dziewcząt w budynku przy ulicy Karmelickiej.

Organizacya współpracowników handlowych W piątek 24 bm. o godz. 9 i pół wieczór w lokalu Związku współpracowników handlowych w Krakowie, przy ulicy Mikołajskiej l. 3, I. p. odbędzie się poufne zgromadzenie współpracowników handlowych z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie. 2) Wybór przewodniczącego. 3) Referat o sytuacyi pomocników handlowych. 4) Odczytanie i objaśnienie nowego statutu. 5) Wpisy do Związku. 6) Dyskusya i wnioski. Zgromadzenie zwołują na podstawie § 2 o zgrom. Władysław Panek, Franciszek Maślanka, Stanisław Stanecki, Wacław Nizio, Leopold Zakrzeczkowski, Henryk Trzos, Feliks Jędrzejewski, Kazimierz Kasiński, Teodor Reindl, Stanisław Pec.

Wystawa „Bezaleiu“. Począwszy od dnia 2 czerwca b. r. można będzie w salach Pałacu Spiskiego oglądać szczególnego, nieco egzotycznego rodzaju wystawę, którą urządza istniejąca od 6 lat w Jerozolimie szkoła dla przemysłu artystycznego pod nazwą „Bezaiel“, od pierwszego biblijnego artysty, który wybudował świątynię. Wystawa obejmuje przeważnie dywany, roboty srebrne, filigranowe i roboty snycerskie z cedru lub akacyi. Wszystkie te rzeczy odznaczają się charakterem i stylem wschodnim.

„Centówki“. Bułek dwuhalerzowych, zwanych popularnie „centówkami“, niema jeszcze w piekarniach krakowskich. Przypominamy, że zaprzestanie wypiekania tych bułek miało być, jak nas informowała władza przemysłowa m. Krakowa, tylko chwilowem, tymczasem ta „chwilowość“ przewleka się już w tygodnie, a ludność uboga miasta pozbawiona jest najbardziej wziętego wśród niej pieczywa. Samowola majstrów piekarskich, zagwarantowana jakiemiś finansowemi umowami wzajemnemi, powinna przecież poczuć jakąś władzę nad sobą. Niepodobna, aby dzięki tej samowoli ludność uboga była pozbawiona pieczywa, które jest jej najdogodniej nabywać i do którego przywykła.

To, że zaniechano „chwilowo“ wypiekania „centówek“, pociągnęło za sobą dziwną spekulacyę w różnych handelkach: przed strajkiem podawano w tych handelkach specyalne dwuhalerzowe bułeczki, wielkości małego jabłuszka. Obecnie bułeczki te podają dalej, ale po 4 hal. Jednem słowem, nieszczęśliwy strajk i nieszczęśliwszy jeszcze lokaut piekarski, stały się punktem wyjścia do uprawiania bezceremonialnego wyzysku.

Samobójstwo akademika. Jak już donieśliśmy w numerze porannym „Nowej Reformy“, wczoraj odebrał sobie życie Leon Szakow, słuchacz pierwszego roku filozofii na uniwersytecie Jagiellońskim, syn właściciela fabryki zegarków w Warszawie. Szakow napisał przed śmiercią list do p. Mieczysława Bratkowskiego, słuchacza pierwszego roku medycyny, z którego wnosić można, iż przyczyną samobójstwa był pessymizm życiowy i zupełna depresya. Na biurku w mieszkaniu swem przy ul. Zgoda l. 1 zostawił Szakow karteczkę następującej treści: „Otrułem się sinkiem potasu. Adres rodziców Warszawa, Leszno Nr 1“. Zwłoki leżały w ubraniu, na łóżku.

Samobójstwo Szakowa wywołało w kołach młodzieży akademickiej ogromne wrażenie. Jest to bowiem już drugie samobójstwo w tym tygodniu wśród młodzieży akademickiej. Zdaje się, że wraca coroczna, straszna epidemia samobójstw wiosennych.

Historya złotego zegarka. W grudniu 1911 r. znalazła pewna służąca złoty zegarek („Pallada“) na ul. Pędzichów w Krakowie. Zegarek ten oddała natychmiast swej pani. Pani zegarek schowała i dopiero wczoraj przypomniała sobie o nim i dała znać do policyi o znalezionej zgubie, lepiej późno, niż nigdy.

Strzał do okien. Wczoraj w południe strzelił ktoś do okien domu przy ul. Krakowskiej l. 30. Od strzału rozbiły się dwie szyby. Na szczęście nie było nikogo w owem mieszkaniu. Strzał padł podobno z przeciwległego domu.

Z kraju.

Sucha 21 maja. Rocznicę Konstytucyi Trzeciego Maja uczcił tutejszy „Sokół“ uroczystym wieczorkiem w dniu 18 b. m. Po treściwem słowie wstępnem nastąpiły produkcye kwartetu smyczkowego z Krakowa (dr Stefan Czerny, dr Leon Solecki, Emil Stach i Adolf Lüftner). Zajęcie, z jakiem słuchano i rzęsiste oklaski były najlepszym dowodem doskonałego zespołu; gościom za ich ofiarność gotowość i nieszczędzenie czasu i trudu składamy serdeczne podziękowanie. Śliczny śpiew p. Romanowskiego przy doskonałym akompaniamencie p. Zofii Kwiatkowskiej dopełnił pierwszej części programu. Nastąpiło przedstawienie sztuki „Stary mundur“, odegranej znakomicie.

Myślenice, 21 maja. Ciągle czyta się w dziennikach utyskiwania na zaniedbanie naszego powiatu pod względem kulturalnym, ekonomicznym i komunikacyjnym, ale zdaje się, że narzekania te nie dochodzą do sfer miarodajnych, bo jakoś niczego doczekać się nie możemy. Najbardziej piekącą sprawą dla wszystkich jest brak kolei. Słyszymy, że znowu ma jechać deputacya Rady gminnej myślenickiej do Wiednia, ale i po tej niczego się nie spodziewamy, a należałoby wysłać jakąś masową deputacyę ze wszystkich gmin powiatu, przez które ma przechodzić kolej, żeby nie trzech ludzi, ale tysiące upomniały się wreszcie raz stanowczo o tę komunikacyę ze światem. Wśród takich smutnych rozmyślań, jakby błysk z jasnego nieba był urządzony we czwartek dnia 16 b. m. koncert, który pod względem artystycznym wypadł bardzo dobrze, a w uczestnikach pozostawił wrażenie czegoś niepośledniego.

Prof. S. Bursa odśpiewał kilka pięknych aryj operowych i pieśni, p. Helena Miętkówna dała nam poznać swój dźwięczny i silny głos i pozyskała sobie pochwalne uznanie doborowego audytoryum. Na skrzypcach grał utwory Wieniawskiego, p. dr Stefański, adwokat tutejszy i wstępnym bojem zdobył sobie publiczność. Bufet urządzony był przez tutejsze panie z gustem i zaopatrzony obficie. To też słyszymy, że dochód, jak na nasze stosunki, był wcale znaczny. Komitet przeznaczył go na bursę gimnazyalną.

Wycieczki do Zakopanego. Grona nauczycielskie i uczniów umieszcza na bardzo dogodnych warunkach i udziela informacyi „Ognisko nauczycielskie“ w Zakopanem. Na odpowiedź należy załączyć opłaconą kopertę. Zgłoszenia na kilka dni przed wyjazdem przyjmuje Michał Lubelski, nauczyciel w Zakopanem.

Z Tarnową piszą nam pod datą 13 b. m.: W Nrze 200 w sprawozdaniu o walnem zgromadzeniu Banku rękodzielniczego mylnie podano, że delegatem ministerstwa robót publicznych był dr Spis, delegatem bowiem był p. Henryk Inlender.

Rzeszów, 20 maja. (Ze sportu.) Wczoraj rozegrały w Rzeszowie pierwszy tegoroczny match w piłkę nożną drużyny „Pogoń I“ ze Lwowa z „Resovią I“. Lwowianie górowali bardzo znacznie nad świeżo rozwijającą się drużyną zarówno kombinacyą, jak techniką i to tak dalece, że przewaga ta była przygniatającą. W pierwszej połowie udało się Rzeszowiakom zdobyć goala, a „Pogoń“ także jednego wkrótce zdobyła, tak że wynik do pauzy pozostał 1:1. Po pauzie gra wzięła inny obrót. „Pogoń I“ w pewnych odstępach czasu zdobywa pięć goali, tak, że ostateczny wynik jest 6:1 (1:1) na korzyść „Pogoni“. Sędziował p. Polakiewicz ze Lwowa. Przed matchem odbyło się uroczyste otwarcie boiska „Resovia“.

Mielec, 21 maja. (Z działalności „Sokoła“. — Fermenty w Kole T. S. L. — Stagnacya w budowie nowego gmachu gimnazyalnego.)

Piękny wieczór patryotyczny urządził tutejszy „Sokół“ dla uczczenia pamięci wiekopomnej konstytucyi 3 Maja. Na program starannie przygotowanej uroczystości złożyło się słowo wstępne, wypowiedziane ze swadą przez prof. Kuklińskiego, a następnie utwór sceniczny w 3 aktach p. t. „Zmartwychwstanie“, odegrany nader udatnie przez Kółko dramatyczne „Sokoła“. Szczególnie piękne kreacye sceniczne stworzyli pp.: Goroń, Schoen, Jaderny i Piotrowski, a z pań Jadernowa i Jaroszówna. Dr Drozdowski odśpiewał solo aryę z „Manru“ Paderewskiego, a nadto [illegible] do mnie jeszcze..“, za którą to pieśń pozyskał szczere i zasłużone oklaski. Na zakończenie śpiewał chór mieszany „Sokoła“ pod wytrawną batutą dra Wronki.

Rano odbyło się w kościele parafialnym uroczyste nabożeństwo z kazaniem okolicznościowem, na które z „Sokoła“ przybyła drużyna umundurowanych druhów, pojawiły się również miejscowe stowarzyszenia i korporacye, a nadto tłumy publiczności.

Koło T. S. L., prowadzone obecnie przez prof. Chciuka, nie może jakoś wejść na tory normalnego i pomyślnego rozwoju. Po wyborze nowego prezesa nastąpiła secesya z wydziału wszystkich wybitniejszych dotychczasowych działaczów na polu T. S. L. I tak wystąpili: członek zarządu głównego T. S. L. prof. Piątkowski, dr Drozdowski, prof. Wolny i rejent Leszczycki. Od czynników szczerze sprawie oświaty ludowej oddanych, oczekujemy, aby obecnym stosunkom kres położyły.

W budowie gmachu gimnazyalnego nastąpiła stagnacya skutkiem niemocy finansowej gminy, która na rzecz powstającej budowy nie jest w stanie wykonać swoich zobowiązań. W sprawie tej Rada gminna wysłała niedawno delegacyę do namiestnictwa, złożoną z dra Isenberga i dra Łojasiewicza, która w tych dniach udała się także do ministerstwa oświaty w Wiedniu.

Pożar. W Barszczowicach koło Lwowa wybuchł onegdaj pożar, który z powodu silnego wiatru pochłonął cerkiew i kilkanaście gospodarstw.

Śmierć od pioruna. Ze Stanisławowa donoszą: Dnia 16 b. m. we wsi Krechowcach, szesnastoletnia Paulina Olszaniecka, w chwili, gdy przed szalejącą burzą skryła się pod drzewo na cmentarzu, została rażona piorunem. Towarzysz Olszanieckiej, Iwan Diurnycz, który rażony został tylko częściowo, walczy ze śmiercią.

Eksplozya kuli armatniej. Ze Stanisławowa donoszą: Na pastwisku w lesie, w Podpieczarach, pasli onegdaj wiejscy pastuszkowie bydło. Wtem znaleźli leżący w lesie nabój, który, jak się następnie przekonano, był granatem pozostawionym w roku 1911, podczas ćwiczeń wojskowych. Uradowani chłopcy poczęli coś manipulować koło kuli, aż ta nagle pękła, raniąc ciężko trzech obecnych. Jednemu z nich wybuch oderwał obie nogi, drugiemu nogę i nos, trzeci został poraniony na całem ciele. Rannych odwieziono do tutejszego szpitala powszechnego. Ofiarom własnej nieostrożności grozi ciężkie kalectwo. Wypadek ten powinien zwrócić uwagę kompetentnych władz, by w przyszłości więcej pilnowano śmiercionośnych kul.

Ze świata.

S. p. Bolesław Prus. Z Warszawy telegrafują: Wczoraj rano przewieziono zwłoki ś. p. Bolesława Prusa z mieszkania przy ulicy Wilczej do kościoła św. Aleksandra. Tłumy ludzi już wczesnym rankiem zaległy ulicę Wilczą i plac św. Aleksandra. Straż honorową pełnili uczniowie szkół polskich. Trumnę ustawiono na wysokim katafalku.

Dzisiaj odbyło się żałobne nabożeństwo, w czasie którego pienia żałobne wykonali artyści opery Dygas i Metaxian. O godzinie 3 i pół odbędzie się pogrzeb. Komitet pogrzebowy, po dłuższych staraniach, uzyskał pozwolenie władz na niesienie wieńców przez miasto, oraz wstrzymanie ruchu tramwajowego przez cały czas pochodu. Na ulicach, przez które będzie przechodził kondukt pogrzebowy, płonąć będą latarnie, owinięte kirem. Sklepy wszystkie zostaną zamknięte. Trumnę od placu Broni do grobu nieść będą członkowie „Towarzystwa dziennikarzy i literatów“ i „Kasy literackiej“. — Na cmentarzu przygrywać będzie warszawska symfoniczna orkiestra.

Dotychczas zgłosiło się sto kilkadziesiąt delegacyj z całej Polski, między innemi prof. Ignacy Chrzanowski imieniem Wszechnicy Jagiellońskiej. — Na cmentarzu zostanie wygłoszonych sześć mów.

Poruszony przez kilka pism projekt przeniesienia zwłok ś. p. Bolesława Prusa na Skałkę do grobu zasłużonych, znajduje coraz liczniejszych zwolenników.

Przez wczorajszy cały dzień w dalszym ciągu nadchodziły depesze kondolencyjne od wszystkich niemal redakcyj polskich, ze wszystkich miast Polski i z zagranicy.

Pani Loring z Wieniawskich. Wzruszająca scena rozegrała się na pokładzie parowca pasażerskiego „Carmania“ w chwili, gdy zbliżył się do miejsca, gdzie zatonął „Titanic“. Na pokładzie parowca „Carmania“ znajdowała się pani J. L. Loring, córka słynnego skrzypka Wieniawskiego. Otóż p. Loring zginął podczas katastrofy „Titanica“, a żona jego, która podówczas znajdowała się w Londynie, wyjechała obecnie na miejsce katastrofy, ażeby na domniemane miejsce spoczynku swojego męża rzucić wieniec z nieśmiertelników i kwiaty. „Carmania“ zatrzymała się na miejscu katastrofy, a pani Loring rzuciła kwiaty na grób męża, poczem zemdlała. Pasażerowie okrętu byli świadkami tej sceny, która się rozegrała w nocy, w obliczu wielkich gór lodowych.

Nowe monety dwukoronowe zostały wczoraj puszczone w obieg przez kasę Banku austro-węgierskiego w Wiedniu. Mnóstwo publiczności zgłosiło się z zamianą guldenów na dwukoronowy pieniądz. Kasa nie wydawała kwot poniżej 20 koron. Dotąd wybiła mennica monet dwukoronowych za 4 miliony koron. Nowe dwukoronówki mają być wybite z dawnych guldenów, ale pod względem realnej wartości ustępują im. Skutkiem tego rząd austryacki będzie mieć znaczny zysk. Stary gulden ważył 12·35 gramów, natomiast nowe dwukoronówki mają wagę tylko dziesięć gramów, będą więc zawierały 25 procent mniej czystego srebra, niż stare guldeny. W ten sposób zaoszczędzi rząd 69.000 kg. srebra, co przyniesie 6 do 6 i pół milionów koron zysku. Tak samo wybicie 100 milionów koron z 50 milionów guldenów przyniesie rządowi zysku 12 do 13 milionów, tak, że razem przysporzy nowa operacya państwu około 19 milionów koron.

Śmierć rzeźbiarza. Przedwczoraj umarł w Kopenhadze znany rzeźbiarz Louis Hasselriss, profesor tamtejszej Akademii sztuk pięknych. Zmarły w 68 roku życia artysta był twórcą pomnika Heinego, który dawniej stał w parku willi Achilleion na wyspie Korfu, a obecnie znajduje się w Hamburgu. Bardzo popularnem dziełem rzeźbiarskiem stał się jego „Mężczyzna, rzucający dyskiem“. Hasselriss zajmował się później rzeźbiarstwem portretowem.

110 lat życia. Niezwykłe urodziny obchodził jeden z murzynów nazwiskiem Mathias Moura w Kurytybie, mieście, położonem w stanie Parana w Brazylii. Skończył on właśnie 110 rok życia, a był jeszcze w Afryce przez handlarzy niewolników pochwycony i do Brazylii sprzedany. Pomimo tak podeszłego wieku czuje się zupełnie dobrze i załatwia bez trudu wszelkie roboty domowe.

Ślub. W kościele św. Piotra w Krakowie odbył się dziś ślub p. Stanisława Jahna z p. Stefanią Kotschówną, córką Władysława i Magdaleny z Rydzewskich.

1 kalendarza. We środę 22 maja: Faustyna, Juli i Heleny; we czwartek 23 maja: Andrzeja Bob. m. i Juliana; w piątek 24 maja: N. P. M. Wspomożenia wiernych

Wschód słońca dnia 22 maja: o godz. 3 minut 47 zachód o godzinie 7 min. 26; długość dnia godzin 15 min. 39

Z krakowskiego obserwatoryum. Dnia 21 maja termometr doszedł + od 8·0 do 25·1 Cels. — Barometr opadał.

Dnia 22 maja o godzinie 7 rano stan barometru 737·4 mm. termometru + 16·6 Cel.; wiatr wschodni.

Zakopane. (Tel. Związku turystycznego.) Ciepłota najwyższa + 11·7, najniższa 3·6°. — Ciśnienie powietrza 692. Kierunek wiatru wschodni.

Prognoza: pogoda.

Repertoar teatru miejskiego im. Słowackiego w Krakowie.

We środę: „Grube ryby“.
We czwartek: „Rozbitki“.
W piątek: „Milionerzy“.
W sobotę: „Kolega Crampton“.
W niedzielę po południu: „Tamten“, wieczór: „Wielki człowiek do małych interesów“.
W poniedziałek po południu: „Kościuszko pod Racławicami“; wieczór: „Paweł I“.
We wtorek: „Kolega Crampton“.

Repertoar teatru w parku krakowskim.

We środę: „Radcy pana radcy“.
We czwartek: „Ułani księcia Józefa“.
W piątek: „Radcy pana radcy“.
W sobotę: „Przedmiejskie zalecanki“.

Szkoła nauk społeczno-politycznych

We środę od godz. 6—7: Dr H. Landauowa: Polityka handlowa ze stanowiska konsumentów; od godz. 7—8: A. Doerman: Ubezpieczenie społeczne.

We czwartek od godz. 6—7: Dr H. Landauowa: Polityka handlowa ze stanowiska konsumentów; od godz. 7—8: H. Radlińska: Hugo Kołłątaj jako pedagog społeczny.

Dział ekonomiczny.

Otwarcie wystawy wyrobów ceramicznych. Że przemysł nasz rozwija się ciągle i wśród ciężkich warunków ekonomicznych, z każdym rokiem wytwarza silną konkurencyę przemysłowi zagranicznemu, jestto objawem bardzo dodatnim i dowodzącym, że w kierunku kultury wytwórczej i postępowej zarazem, jesteśmy z innymi narodami równorzędni. Znana bowiem tutejsza od szeregu lat firma budowlana L. G. Kaden, mająca swe biura przy ulicy Dunajewskiego pod l. 6 w parterze tegoż domu otworzyła olbrzymią halę wystawową z wyrobów ceramicznych, tworząc w niej na ścianach gotowe działy, nadające się do różnorakiego zapotrzebowania w budownictwie.

W pięknej tej sali wystawowej, pierwsza ściana podzielona jest na dziewięć wzorzystych pól, a na nich przedstawiono sposób wykonania okładzin ściennych dla sanatoryów, szpitali, kuchen, łaźni, piwarni, cukierń, interesów masarskich etc., wogóle gdzie higiena i czystość w podo nych instytucyach powinna odgrywać pierwszorzędną rolę. Ściana druga, przypomina czasy Ludwika XIV. Wyłożona jest rozmaitemi gustownemi ornamentacyami mozajkowemi, a w środku niej mieści się kominek staroświecki, wykonany z płytek fajansowych i mozaiki, przypominający jeszcze nie tak odległe czasy naszych dziadów i pradziadów, lubiących w zimowej porze spędzać długie wieczory i przy nich przysiadywać.

W ścianie trzeciej, wykuto głęboką niszę. Tam wstawiono piękną miniaturową kuchenkę, wyposażoną we wszelkie akcesorya, mogące nawet najwybredniejszym paniom gospodyniom gust piękna, estetyki i higieny zaspokoić. Obok kuchenki ustawiono mały basenik wodociągowy podręczny, wykonany z materyału fajansowego. Ściana czwarta przedstawia boudoir z łazienką zdobną w bogatą niklową armaturę urządzoną wedle wszelkich nowo-

P. T. Amatorom żółtych tutek do papierosów poleca godna zaufania a znana z renomy fabryka
Rudolfa Herliczki
w Krakowie tutki
„OAZA“
które pod względem smaku, jakości i hygienicznego wykonania, wszystkie inne tego rodzaju wyroby przewyższają.

czesnych hygienicznych wymagań. Sufity i podłogi lokalu wystawowego zdobią bardzo gustowne płytki ceramiczne, dając dokładny obraz ich rozmaitości, jakich ta znana firma dostarczyć może. Dla uzupełnienia sali, pomieszczono na środku tejże okrągły staroświecki stół dębowy, w środku którego znajduje się szachownica, ułożona z połyskujących płytek fajansowych. Odpowiednia dekoracya kwiatowa sali wystawowej przez krakowskiego ogrodnika p. Mielińskiego wykonana i harmonia kolorów mozaiki, czyni tę salę imponującą bez przesady i świadczy, że przemysł ceramiczny dla wielu względów hygienicznych i estetycznych może mieć szerokie zastosowanie. Dlatego też tej gałęzi przemysłu należy życzyć jak największego i najszybszego rozwoju.

Uczestnicy zjazdu ceramików polskich, jaki odbędzie się w Krakowie w dniach od 24—27 maja b. r. będą mieli sposobność obejrzenia powyższej sali, nad której zestawieniem wzorzystem ceramicy-robotnicy przez pełne cztery sezony zimowe mozolnie pracowali.

* **Zarządzenia pocztowe.** Od 20 b. m. pełni urząd pocztowy i telegraficzny Trzebinia 2 w oddziale telegraficznym i telefonicznym całodzienną służbę przedłużoną do godziny 10 wieczór.

W urzędzie pocztowym w Zarszynie (Sanok) otwarto Stacyę telegraficzną. Nowy urząd pocztowy otwarty będzie 1-go czerwca w Bilce szlacheckiej. W Starej Wsi (Brzozów) otwartą będzie 1 czerwca składnica pocztowa.

* **Podrożenie nafty.** „N. Fr. Presse“ donosi, że cena nafty będzie z początkiem czerwca znowu podwyższoną.

Ceny ziemiopłodów i ważniejszych artykułów żywności. Kraków, 21 maja.

Płacono za 100 kilogr.: Pszenica biała (waga gatunkowa 77/80) od 22·70 do 23·50; żyto krajowe (waga gatunkowa 71/74) od 20·— do 21·40; żyto węgierskie od —·— do —·—; jęczmień browarny od —·— do —·—; jęczmień na krupy od 18·40 do 19·60; jęczmień na paszę od —·— do —·—; owies do siewu (z opłatą akcyzową) od —·— do —·—; owies na paszę od 20·— do 21·40; proso od —·— do —·—; kukurudza od 18·40 do 20·80; tatarka od 17·50 do 19·20; groch 21·— do 32·—; fasola od 25·— do 49·—; soczewica od 36·— do 40·—; wyka od 21·50 do 22·—; siano zwyczajne od 8·— do 10·—; koniczyna pastewna od 11·— do 12·—; słoma od 5·— do 6·—; rzepak zimowy —·— do —·—; kminek krajowy od 68·— do 72·—; kminek holenderski od 82·— 86·—; koniczyna nasienna czerwona od 120·— do 140·—; koniczyna nasienna biała od —·— do —·—; tymotka nasienna —·— do —·—; esparsetta 0·— do 0·—; ziemniaki od 7·50 do 8·50; jaja za kopę 3·20 do 3·60; masło za 1 kilogram 2·80 do 3·20; ser za 1 kilogram —·60 do —·70; mleko zbierane za 1 litr 0·10 do 0·14; mleko niezbierane —·22 do —·26; spirytus na 95° za 1 hl. —·— do —·0; okowita na 75° Tralesa od —·— —·—

Sprawozdanie syndykatu rolniczego z targu zbożowego w Krakowie na Kleparzu dnia 21 maja.

Tendencya w dalszym ciągu mocna, zaofiarowanie dostateczne, chęć kupna dobra, obroty mierne.

Sprzedawano: Pszenicę czerwoną i żółtą (76/78 kg. od K 11·85 do 11·75; węgierską nową (76/79) od 11·50 do 11·90; żyto dworskie (68/73 kg.) od 10·— do 10·70; żyto targowe od 0·— do 0·—; jęczmień 9·20 do 9·80; jęczmień browarny od 0·— do 0·—; jęczmień na krupy od 0·— do —·—; owies 9·60 do 10·30; owies na paszę dworski od 0·— do —·—; owies targowy 0·— do —·—; kukurudzę węgierską nową 0·— do 0·— K.; kukurudzę rosyjską nową 9·20 do 9·70; groch Victoria od 14·— do 16·—; groch zwykły od 10·50 do 11·75; groch pastewny od 9·25 do 9·75; rzepak zimowy od 0·— do 0·—; otręby pszenne od 8·35 do 8·40; otręby żytnie od 8·35 do 8·40; omieciec od 8·50 do 8·90; siano łąkowe od 0·— do 0·—; ziemniaki stołowe od 3·75 do 4·25; ziemniaki gorzelniane od 0·— do 0·—; rzepak od —·— do —·—.

Wszystko za 50 klg. loco Kraków bez opłaty spożywczej.

B. Gabryelska, Krzysztofory [illegible] wynajmuje i sprzedaje pierwszorzędnych fabryk fortepiany, pianina, harmonie i pianole za gotówkę lub na spłaty nawet dwudziestomiesięczne. Instrumenty używane od cen najniższych.

Kronika lwowska.

Lwów, 22 maja.

Jubileusz uniwersytetu lwowskiego. Uniwersytet lwowski wysłał do wszystkich uniwersytetów w świecie, akademij nauk, politechnik i szkół wyższych pismo z zawiadomieniem o 250-letnim jubileuszu lwowskiej „Almae Matris“. Pismo to opiewa w przekładzie z łacińskiego tekstu:

„Zawiadamiamy Wasze Najdostojniejsze Kollegium, że 29 maja 1912 obchodzić będziemy uroczyście 250 rocznicę pierwszej fundacyi Uniwersytetu we Lwowie, dokonanej przez króla polskiego Jana Kazimierza roku 1661. Kollegium lwowskie OO. Jezuitów, wyniesione królewskim dyplomem z dnia 20 stycznia 1661 do godności uniwersytetu, uzyskało ponowne zatwierdzenie praw akademickich od króla polskiego Augusta III. dnia 19 kwietnia 1758 roku, a także aprobatę apostolską od papieża Klemensa XIII. bulą z dnia 26 maja 1759 r.

Po przejściu tej części Rzeczypospolitej polskiej pod panowanie Austryi i po kasacie Towarzystwa Jezusowego, cesarz Józef II. ponownie założył w temże mieście Lwowie w roku 1784 uniwersytet, który r. 1805 zmieniono na liceum, odnowiony został r. 1817 jako uniwersytet o trzech fakultetach przez cesarza Franciszka I, w roku zaś 1894 uzupełniony wydziałem lekarskim przez najmiłościwiej nam panującego Cesarza i Króla Franciszka Józefa I.

Uniwersytet nasz, mimo przeszkody i trudności, na jakie napotkał w rozwinięciu wszechstronnej działalności, mimo ciężkie i zmienne koleje losów, zanim go wola Najsprawiedliwszego Monarchy powróciła dobru narodowemu, położony na samych kresach zachodniej kultury, stał zawsze w jej usługach i starał się krzewić prawdziwą cywilizacyę, czem łączył się silnym węzłem z Waszemi najwyższemi zadaniami i dążeniemi.

W imię tej łączności przesyłamy Najdostojniejszemu Waszemu Kollegium zawiadomienie o tej naszej uroczystości jubileuszowej“.

Lwów, dnia 20 kwietnia 1912.

Rektor Uniwersytetu.

Nauka a wychowanie fizyczne. Zarząd główny Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych we Lwowie rozpisał konkurs jubileuszowy Towarzystwa na temat: „Jak należy rozdzielać czas ucznia między wymagania nauki szkolnej i pozaszkolnej, a wychowania fizycznego?“ Warunki konkursu są następujące: Nagrody wynoszą: pierwsza 1500 K, druga 1000 K, trzecia 700 K. Objętość opracowania nie może wynosić więcej, niż 10 arkuszy druku. Termin zgłaszania prac został ustanowiony dzień 1 stycznia 1914 r., ogłoszenie zaś nagród odbędzie się podczas walnego zgromadzenia Towarzystwa tegoż roku, w którym Towarzystwo obchodzi trzydziestolecie swej działalności. Sędziami konkursu są pp. inspektor Tadeusz Łopuszański, radca dr Franciszek Majchrowicz, dr Bolesław Mańkowski, dr Eugeniusz Piasecki, radca Emanuel Wolff i przewodniczący Towarzystwa.

Z teatru lwowskiego. Występujący gościnnie w operze Herman Jadlowker, tenor teatru nowojorskiego „Metropolitan House“, okazał się śpiewakiem pierwszej jakości, obdarzonym przepięknym, pełnym świeżości głosem tenorowym. Włada nim artysta nadzwyczaj umiejętnie, podkreślając idealnie każdą frazę. Jako aktor, ulega śpiewak niekiedy niepotrzebnej afektacyi, zbyt silnie akcentując każdy szczegół gry. Opanował jednak sceny doskonale, czyniąc sympatyczne wrażenie nadzwyczaj szlachetnemi ruchami. Zbyt nadużyta u nas w ostatnich czasach reklama teatralna, tym razem nie zawiodła.

Polskie Towarzystwo kredytowe nauczycieli szkół wyższych. Dnia 18 b. m. odbył się przy nader licznym udziale profesorów uniwersytetu, politechniki i szkół średnich ze Lwowa i z prowincyj ogólny wiec profesorów, celem omówienia akcyi współdzielczej. Przewodniczący zebrania radca dworu prof. dr Dziwiński udzielił, po zagajeniu, głosu referentowi prof. T. Kistrynowi, który omówiwszy ekonomiczne położenie nauczycielstwa, podniósł wielkie znaczenie współdzielczości i rozwinął program działania, oświadczając się za rozpoczęciem akcyi od stworzenia organizacyi kredytowej. Po dyskusyi, w której zabierali głos: prof. dr Janelli, Kossowicz, dyr. Kurpiel, dr Zagajewski, delegaci gron prowincyonalnych i inni, uznano potrzebę założenia takiej instytucyi. Bezpośrednio po wiecu odbyło się konstytuujące walne zgromadzenie, które uchwaliło założenie Polskiego Towarzystwa kredytowego nauczycieli szkół wyższych i przyjęło statut według projektu referenta. Do Rady nadzorczej Towarzystwa weszli: radca dworu dr Placyd Dziwiński, prof. politechniki, jako prezes; Antoni Pawłowski, dyrektor akademi handlowej, jako wiceprezes; dr Karol Zagajewski, dyrektor szkoły handlowej T. S. H., jako sekretarz, a jako członkowie poseł dr Alfred Halban, prof. uniw.; insp. kraj. dr Karol Opuszyński; prof. Teodor Nacher, jako delegat Tow. nauczycieli szkół wyższych i prof. Antoni Dudryk. Do komisyi rewizyjnej powołano profesorów: dr Maryana Janellego, Jana Kossowicza i Emila Żychiewicza. Dyrekcyę Towarzystwa stanowią: prof. Tadeusz Kistryn, jako naczelny dyrektor, a jako zastępcy: prof. dr Julian Mazurek i dr Jan Piątek.

Repertoar teatru miejskiego we Lwowie.
We czwartek: „Wróg kobiet“.
W piątek: „Bęben“.

Opieka mieszkaniowa.

(Telegramy „Nowej Reformy“ z d. 22 maja)

Wiedeń. Komisya drożyźniana załatwiła na wczorajszem posiedzeniu wnioski subkomitetu w sprawie środków żywności i uchwaliła wezwać rząd, aby rozważył sprawę zniżenia, względnie zniesienia ceł, oraz sprawę zarządzeń przeciw kartelom. Komisya załatwiła dalej wniosek w sprawie czasowego zniesienia ceł na zboże i paszę, oraz wniosek o wybór komisyi, któraby czyniła studya co do przyszłych traktatów handlowych. Referentami dla Izby dla tych wniosków wybrano posła Zieleniewskiego i Spadaro.

Pos. dr Adolf Gross, imieniem subkomitetu dla opieki mieszkaniowej, wniósł rezolucyę, wzywającą rząd, aby Kasom oszczędności i zakładom hipotecznym, mającym upoważnienie do wydawania listów zastawnych, udzielił wskazówki, aby w wypadkach, w których fundusz mieszkaniowy obejmuje gwarancyę, udzielały bezwarunkowo pożyczek hipotecznych, oraz aby pożyczki hipoteczne, za które obejmuje gwarancyę fundusz opieki mieszkaniowej, uważane były za mające bezpieczeństwo pupilarne, bez osobnego zezwolenia władzy nadzorczej. Towarzystwa ubezpieczeń i kredytowe mają być zobowiązane do silnego popierania akcyi mieszkaniowej. Wkońcu należy spowodować, aby pocztowa Kasa oszczędności, przy lokowaniu swoich funduszów w pierwszym rzędzie uwzględniała te zakłady kredytowe, które popierają akcyę mieszkaniową rządu przez przyznanie kredytu na podstawie gwarancyi funduszu opieki mieszkaniowej.

Rezolucyę tę przyjęto, a referentem dla Izby wybrano posła dra Adolfa Grossa.

Z Rady państwa.

(Telegramy „Nowej Reformy“ z d. 22 maja.)

Stanowisko Rusinów.

Wiedeń. Komisya prawnicza została dziś zdekompletowana w części przy pomocy Rusinów. Z tego powodu powstała pogłoska, jakoby Rusini rozpoczęli obstrukcyę. Pogłoska ta okazała się jednak nieprawdziwą. Jak słychać na wczorajszej naradzie Związku wszystkich klubów ukraińskich większość była przeciwną obstrukcyi.

Uniwersytet ruski.

Wiedeń. O g. 11 przed południem zebrała się komisya parlamentarna Koła polskiego na naradę w sprawie ustalenia tekstu rezolucyi, która ma być dziś wieczorem uchwalona przez Koło polskie w sprawie uniwersytetu ruskiego.

Konferencya kanałowa.

Wiedeń. W salonie wiceprzydenta Izby posła Germana rozpoczęła się dziś konferencya, zwołana przez ministra Długosza, w sprawie technicznego przyspieszenia robót kanałowych. Oprócz Długosza biorą udział w tej konferencyi członkowie komisyi, wybranej „ad hoc“ przez Koło polskie, fachowi rzeczoznawcy i przedsiębiorcy Rodakowski i Zacharjewicz.

Wybór posła Stesłowicza.

Wiedeń. Komisya legitymacyjna uchwaliła dziś, po dłuższej dyskusyi, uznać wybór posła Stesłowicza za ważny, wbrew wnioskowi posła Buzka, zgłoszonemu na ostatniem posiedzeniu komisyi. Poseł Buzek na dzisiejsze posiedzenie komisyi wcale nie przybył.

Z komisyi budżetowej.

Wiedeń. Komisya budżetowa wybrała referentem posła Steinwendera, który zapowiedział wniosek, aby do prowizoryum budżetowego przyjęto także postanowienie o zaprowadzeniu dodatku 50 hal. do podatku wódczanego, jako też podwyższenia podatku osobistodochodowego w rozmiarach, proponowanych przez rząd, celem pokrycia wydatków, wymaganych przez zamierzone podwyższenie płac urzędniczych.

Prs. Wityk oświadczył się przeciw prowizoryum budżetowemu, ponieważ rząd i miarodajne czynniki w kwestyi uniwersytetu ruskiego zachowują się obojętnie

Pos. Kolischer domagał się inwestycyj kolejowych. Sprzeciwia się wyeliminowaniu kilku przedłożeń z całego planu finansowego i przyłączeniu ich do prowizoryum budżetowego, albowiem plan finansowy należy traktować jako całość. Mowca wnosi rezolucyę wzywającą rząd, aby przedłożył program inwestycyjny dla austryackich kolei państwowych, obliczony na kilka lat i systematycznie go przeprowadzał.

Po przemówieniu pos. Schraffla, obrady przerwano.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „Nowej Reformy“

z 22 maja.

Kompromis czesko-polski na Śląsku.

Opawa. D. 25 b. m. rozpoczynają się tu konferencye między czeskimi a polskimi mężami zaufania w sprawie zawarcia kompromisu między obu narodami. Ze strony polskiej wezmą udział w tych konferencyach: Antoni Górski, Ernest Adam i posłowie Michejda i ks. Londzin. Głównie chodzić będzie o porozumienie w następujących punktach: Stworzenie ustawy w sprawie szkół mniejszości, zmiana ordynacyi wyborczej, uregulowanie kwestyi urzędników przy sądach, władzach państwowych i krajowych, odpowiednia reprezentacya Czechów i Polaków w Wydziale krajowym, odpowiednia reprezentacya w Radzie szkolnej krajowej i innych władzach.

W myśl tego porozumienia ma być ustanowiony klucz dla wyborów do Rady państwa, do Sejmu krajowego, do Izby handlowo-przemysłowej, do komisyj podatkowych i władz szkolnych.

Przesilenie węgierskie.

Budapeszt. W partyi rządowej panuje wielkie zadowolenie z dotychczasowego przebiegu walki z obstrukcyą. W partyi Justha zaś objawia się wielkie niezadowolenie i dążność do secesyi. Spodziewają się, że dziś bezwarunkowo będzie przeprowadzony wybór Tiszy na prezydenta Sejmu.

Budapeszt. Komisya dla nietykalności poselskiej uchwaliła, że posłowie Justh i Lovasy mają przeprosić Sejm za onegdajsze zachowanie się w Sejmie.

Nowa propozycya pokojowa.

Berlin. „Deutsche Tageszig“ donosi, że mocarstwa zaproponowały Włochom, aby wycofały wojska z Tripolisu, a zatrzymali tylko obsadzone porty tripolitańskie, w przypuszczeniu, że na tej podstawie Turcya gotowa będzie do rokowań pokojowych.

Haldane w Berlinie.

Londyn. Minister wojny Haldane wyjechał wczoraj wieczorem do Berlina. Półurzędowo zapewniają, że minister udał się tam tylko w sprawach prywatnych i zabawi tam 10—12 dni. Powszechnie jednak sądzą, że podróż ministra i tym razem ma bardzo ważne znaczenie polityczne.

Śmierć ambasadora.

Berlin. Tutejsza ambasada rosyjska ogłasza, że ambasador rosyjski w Berlinie, hr. Osten-Sacken, zmarł dziś w nocy nagle w Monte Carlo.

Strassburg. Sejm uchwalił jednogłośnie, że zmiana konstytucyi w Alzacyi i Lotaryngii może być tylko przez Sejm alzacki uchwalona.

Paryż. Izba deputowanych zebrała się wczoraj i postanowiła dokonać we czwartek wyboru prezydenta.

Po zamknięciu numeru.

Kraków, 22 maja.

O fundusz urzędników miejskich. Otrzymujemy następujący komunikat z prośbą o umieszczenie: „Wobec pogłosek, jakoby fundusz Towarzystwa urzędników miejskich poniósł znaczne straty, Wydział Towarzystwa uważa za obowiązek wyjaśnić, że pewne nieporządki, jakie się w tym funduszu — wskutek wadliwej jego administracyi — okazały, zostały usunięte, a braki przez administrującego wyrównane“.

Sprawa ks. biskupa Ruszkiewicza. Z Warszawy donoszą:

Wczoraj przed południem w trzecim departamencie karnym Izby sądowej w drugiej instancyi rozpoczęła się sprawa przewodniczącego sądu arcybiskupiego ks. biskupa Ruszkiewicza i innych. Po zreferowaniu sprawy przez przewodniczącego Przecławskiego, obrońca ks. biskupa, Adolf Pepłowski, w dłuższem przemówieniu udowadniał, że sprawa biskupa Ruszkiewicza nie podlega kompetencyi sądu koronnego, lecz może być rozpatrywana przez sąd duchowny; ks. biskup Ruszkiewicz i ks. Ciepliński — twierdzi obrońca — zostali skazani z pogwałceniem istniejących ustaw prawnych.

Przeciwko wywodom obrońcy energicznie oponuje prokurator Chołszczewnikow, który twierdzi, że sąd arcybiskupi, wbrew ukazowi carskiemu z roku 1906, który to ukaz wyjmuje sprawy maryawickie z pod kompetencyi władz duchowieństwa katolickiego, popełnił bezprawie. Prokurator żąda skazania na roty aresztanckie ks. Roczkowskiego, uwolnionego przez sąd okręgowy. Ks. Roczkowski, wydając kopię wyroku, unieważniającego ślub maryawicki, odpowiedzialny jest w tym samym stopniu, co i ks. biskup Ruszkiewicz. Dalej prokurator żąda skazania na więzienie proboszcza Pląskowskiego, za udzielenie ślubu na podstawie wyroku, unieważniającego małżeństwo maryawickie. Wreszcie żąda dodatkowych kar dla oskarżonych za prowadzenie aktów sprawy w języku polskim. Co do uwolnionych przez sąd okręgowy włościan, Sękalskiego i Kędzierskiej, którzy wstąpili w ponowne związki małżeńskie na podstawie sądu arcybiskupiego, prokurator żąda skazania ich za bigamię.

Echo sprawy Ronikiera. Skazany w procesie Ronikiera właściciel pokojów umeblowanych Zawadzki na rok rot aresztanckich wczoraj został wypuszczony na wolność po złożeniu przez żonę jego 2.000 rubli kaucyi.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

NADESŁANE.

Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).

ZŁAMANIA, ZWICHNIĘCIA, ISCHIAS.

ARTRYTYZM

PISZCZANY na Węgrzech (Pöstyén)

najsilniejsze w Europie termy siarczano-mułowe, w wysokim stopniu radioaktywne, (temp. źródeł 67° C.) Znakomite wyniki lecznicze w cierpieniach stawów i kości, w reumatyzmie, po złamaniach, zwichnięciach, zapaleniach stawów, artritis, nerwobólach, zwłaszcza **ischias.** Stosowanie kąpieli **i okładów błotnych.** — Urządzenie tak co do mieszkań jak i kąpieli od najtańszych aż do lukusowych. Wykwintnie urządzony Grand Hotel Royal, winda osobowa do wtaczania wózków z chorymi.

REUMATYZM

W b. r. otwartym został zbytkownie urządzony Hotel Termia Palace (na 300 osób) połączony korytarzem z nowo-wystawionemi łazienkami (500 kabin). Pokoje z łazienkami z wodą termalną. Instytut terapeutyczny na miejscu.

Nowe połączenia kolejowe: z Warszawy 15 godzin, z Krakowa 8, do Wiednia 8, do Pesztu 3½. Wszelkich informacyi udziela lekarz zakładowy dr Aleksander Teichman zimą Kraków, Wolska 80, latem Piszczany, albo Zarząd zdrojowy. — Zakład cały rok otwarty. Frekwencya 16.000 osób.

ZŁAMANIA, ZWICHNIĘCIA, ISCHIAS.

4424 8 10

Adwokat Dr Rudolf Langrod

w Wiedniu, przeniósł swoją kancelaryę do domu **IX. Währingerstrasse Nr 8,** obok Hotelu „Regina“. 4589 2 8

Zmiana lokalu.

Dom handlowy i przemysłowy, oraz koncesyonowane Biuro pośrednictwa

przy kupnie i sprzedaży kamienic, realności, parcel budowlanych, majątków ziemskich i t. p. ADAMA BILINSKIEGO w Krakowie, przeniesiony został do domu własnego przy ulicy Garncarskiej L. 6. Telefon Nr 1004. 3221 20 ?

Najprzedniejsza marka

KONIAK Marty

VILAGOS

Gwarantowany czysty winny destylat, smaczniejszy, niż francuski. — — — — — — — 3703 9 12

Dr Arnold Rapaport

ordynuje, jak w roku zeszłym,

w Zegiestowie-Zdroju. — — 4036 6 10

Dr Emil Münz

ordynuje od 1 maja, jak lat ubiegłych, w Cieplicach Trenczyńskich 4047 4 10

WĘGRY dnok Grand Hotelu Teplicz.

Pierwszym warunkiem zabezpieczenia się przeciw epidemi ospy, szkarlatyny

i wielu innym

jest często, a przynajmniej przed każdem jedzeniem, mycie rąk, oraz częsta kąpiel przy użyciu ogólnie uznanych

Mydeł przetłuszczonych M. Malinowskiego.

Karbolowe (60 h), lysolowe (75 h), kreolinowe (75 h), formalinowe (90 h). — Dla osób z wrażliwą skórą i dla dzieci wyrabiamy Mydło bornotymolowe (90 h.).

Te mydła dają zupełną gwarancyę zawartości środka odkażającego. — — — — 4115 6 10

Krynica — Dr Marya FELAUER

b. lekarz klinik krajowych i paryskich, ordynuje, jak dawniej, w chorobach kobiecych od 15/V. Willa „pod Białym Orłem“. — — — — 4162 8 24

Kancelarya adwokacka

Dra Kazimierza Kozlańskiego

przeniesioną została 4629 1 3

do realności przy ul. Karmelickiej L. 16.

Karlsbad - „Drei Lilien“

Dom pierwszorzędny polski naprzeciw „Mühlbrunnu“ urządzony z największym komfortem. — Cały rok otwarty. 3980 3 3

W Krynicy ordynuje, jak zwykle, **Dr Julian Aronson.**

willa Białej Róży

4366 3 3

Zakład dentystyczny

Leopolda Goldbergera

w Krakowie, ul. Grodzka Nr 14, I. p

otwarty od 9—12 przed poł. i od 3—6 po południu, Nr telefonu 2049/VI. — — — — — 4384 4 8

Regina Berwaldówna

przeżywszy 17 wiosen,
zgasła dnia 21 maja 1911 roku po długich cierpieniach.

W nieutulonym żalu pozostali rodzice i rodzeństwo zapraszają Krewnych i Znajomych na obrzęd pogrzebowy, który odbędzie się we czwartek dnia 23 maja o g. 3 popołudniu z domu żałoby przy ulicy Długiej 55 wprost na cmentarz izraelicki.

Osobnych zawiadomień nie rozsyła się.

Podziękowanie.

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę bł. p. **Jakóbowi Immerglückowi,** a w szczególności WPanom Profesorom i Kolegom składa serdeczne podziękowanie

Rodzina.

Podziękowanie.

Za liczne dowody współczucia tak podczas słabości, jako też i po stracie najukochańszego syna **Mieczysława,** składamy na tej drodze Przewielebnemu Duchowieństwu, Wielmożnym pp. Profesorom, pp. Studentom i Kolegom zmarłego, Krewnym, Znajomym i Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę zmarłemu, serdeczne podziękowanie.

Karolowie Pankiewiczowie
w Bochni.

Sanatoryum Dr M. Schelmpflug Vorderbrühl

w najpięk. okolicy Wiednia

Wszelkie sposoby leczenia fizyk.-dyetet.; leczenie także przychodzących.

Prospekty. **Cały rok otwarte.** Tel. międzymiast. Mödling 20.

4356 1 2

Cennik Izby handl. i przemysłowej

w Krakowie

z dnia 22 maja 1912, godzina 1 w południe.

I. Waluty: Franki papierowe płacą 95·25 żądają 95·— 20-to frankówki w złocie 19·— 19·20. Dolary amerykańskie 492·— 497·—

II. Listy zastawne: 5-pro. Listy zast. prem. Banku hipot. 110·— —, 4½-pro. Listy zast. Banku hip. 97·75 98·25. 4-pro. Listy zast. Banku hip. 91·— 91·50. 4½-pro. Listy zastawne Banku krajowego 98·25 99·—. 4-pro. Listy zast. Banku kraj. 91·50 92·50. 4-pro. Listy zast. gal. Tow. kred. ziem. nieok. 97·50 98·50. 4-pro. Listy zast. gal. Tow. kred. ziem. 41-letnie 94·50 95·50. 4-pro. Listy zast. gal. Tow. kred. ziem. 56-letnie 89·75 90·75. 4½-pro. Listy zast. Banku galic. dla handlu i przem. 98·50 99·—.

III. Obligacye i pożyczki: 4-pro. Galic. obligacye prowincyjne 97·50 98·50 4-pro. Pożyczka kraj. z 1893 r. 89·75 91·75. 4-pro. Pożyczka m. Lwowa z 1911 r. 92·— 93·—. 4-pro. Pożyczka m. Krakowa z 1909 roku 89·50 90·50. 4½-pro. Obligacye komunalne Banku kraj. 97·75 98·25. 4-pro. Obligacye kolejowe 87·— 88·—.

IV. Akcye: Banku hipot. we Lwowie 705·— 710.— Banku Galic. dla handlu i przem. w Krakowie 425·— 430·—. Akcye kolei Lwów—Czerniowce—Jassy 540·— 545.—

V. Publiczne zapisy długu: 4½-pro. wspólna renta pap. 91·75 92·25. 4½-pro. wspólna renta srebrna 91·75 92·25. 4-pro. renta koronowa austr. 89·— 89·50. 4-pro. renta koronowa węgierska 88·75 89·25. 4-pro. renta austryacka w złocie 113·25 113·75. 4-pro. renta węgierska w złocie 109·50 110·—.

Kursa są notowane bez kuponu bieżącego, który się oblicza osobno.

Kursa telegraficzne.

Wiedeń. 22 maja. (Giełda południowa).

Marki 117·92. Renta majowa 89·20. Renta koronowa węgierska 89·05. Akcye austr. zakł. kred. 638·75. Akcye węg. zakł. kred. 684·—. Akcye Anglobanku 328·85. Akcye Unionbanku 611·50. Akcye Bankvereinu 531·25. Akcye Landerbanku 529·85. Akcye kolei państwowych 730·—. Lombardy 104·25. Akcye fabryki broni 980·50. Akcye tytoniowe 348·—. Alpiny 965·—. Rima-Muranyi 756·—. Akcye praskiego Tow. żelaznego 3095·—. Losy tureckie 242·75. Ruble 254·50. Skoda 733·50. 4½ proc. Listy zawne Banku galic. dla handlu i przem. —·—

Usposobienie: spokojne.

Berlin, 22 maja. (Giełda poranna.)

Akcye kredytowe 199·50. Tow dyskontowe 184·—.

Usposobienie: bez ochoty.

Giełda warszawska.

Warszawa, 22 maja.

4-procentowa renta rosyjska 90·80 rub.; premiówka z 1864 roku —·— rb.; premiówka z 1866 roku —·— 4½-proc. obligacye m. Warszawy 90·50; 5-proc. pożyczka rosyjska I emisyi 96·— rb.; 5-proc. pożyczka II. emisyi 370·50; szlacheckie 330·—; 4½-proc. listy ziemskie 88·40 rb; 4-proc. listy ziemskie 83·25 rb.; 5-proc. listy miasta Warszawy 92·50 rb.; 5-procentowe listy łódzkie 90·05 rub.; 4½-pro. listy łódzkie 86·30 rb.; akcye Banku handl. m. Łodzi 498·— rb.; akcye Banku handlowego warszawskiego 418·50 rb.; akcye warszawskiego Banku handl. VII emisyi 486·50 rb.; Cukrownie 810·— rb.; Starachowice 275·— rb.; Lilpop 129·— rub; Rudzki 180·—; Rudzki nowe 180·— rb.; Zawiercie 275·— rb.; Zyrardów 292·50 rb.; Putiłów 161·75 rb.; 5-proc. piotrkowskie 88·60 rb.; 4-proc. m. Wilna 87·10 rb.; Bank dyskontowy 496·— rb.; Borman-Szwede 580·— rb.; nowa renta austryacka 91·05; Berlin 46·37.

Giełda zbożowa.

Budapeszt, 22 maja. — Targ zbożowy.

Pszenica na maj 11·84 do 11·85; pszenica na październik 11·41 do 11·42; żyto na maj —·— do —·—; żyto na październik od 9·87 do 9·88; owies na maj od 0·— do —·—; owies na październik 9·25 do 9·26; kukurudza na maj 9·18 do 9·19; kukurudza na lipiec 9·19 do 9·20; kukurudza na sierpień 9·23 do 9·27; rzepak na sierpień 17·90 do 18·—.

Oferty mierne, chęć kupna mierna, usposobienie stałe; pięknie.

Zapisujmy się na członków T. S. L.,

wkładka roczna członka zwyczajnego wynosi **2 korony,** członka wspierającego 12 kor. — Członkowie dożywotni płacą jednorazowo 40 koron, założyciele jednorazowo 200 koron. Liczba członków T. S. L. wynosi zaledwie 30.000. —

MYDŁO RAJSKIE Smiechowskiego najlepsze do prania i mycia, pozbawione składników gryzących, nie niszczy rąk, nie szkodzi bieliźnie. — **Paczka funtowa w oryginal. opakowaniu 44 hal.** Do nabycia wszędzie! **MYDŁO RAJSKIE** Smiechowskiego

PensionNouvelle

przeniesiona z pod l. 5 Zacisze, pod

l. 14 Zaciszew Krakowie.

Komfort nowoczesny. — Ceny b. przystępne. 3793 8 10

Już wyszedł z druku

Cennik sportu letniego

który po łask. podaniu adresu wysyła **darmo i opłatnie** firma **L. Weindling, Kraków,** Grodzka 26. 3909 8 0

SKŁAD FORTEPIANÓW

pianin i harmonium

oraz wypożyczalnia

ZYGMUNTA RABY

Kraków, ul. św. Jana l. 13

poleca najlepsze instrumenta Braci Stingl i kilku innych firm. Fort. używane [illegible] zawsze na składzie. — 251 [illegible]

Panna

uzdolniona w ekspedycyi sklepowej, potrzebna. Cukiernia **Adama Plaseckiego, Kraków,** Długa 12. 216 15 0

Rzeczy potłuczone

terrakotowe, porcelanowe i szklane tak nowe jak i starożytne skleja specyalnym sposobem i szybko nowo otwarty skład porcelany, szkła i lamp firmy **Stabrawa i Turek, Kraków,** Karmelicka 8 Również naprawa lamp i palników wszelkich odmian. 3072 8 10

BAD-NAUHEIM

Willa Wanda - dom polski

dla gości kąpielowych. Sezon od 15 kwietnia.

Oświetlenie elelektryczne. Centralne ogrzewanie.

Właścicielka: **Helena Szczepanowska.**

Od 15 kwietnia do 15 maja ceny zniżone. 3134 14 16

Kto się wybiera do Rymanowa

niech się zaopatrzy w broszurę, zawierającą wszelkie objaśnienia co do kosztów i warunków. Broszura gratis do podjęcia w Krakowie w Księgarni G. Gebethnera i Ski, Rynek, lub wprost od zarządu pensyonatu pod Matką Boską w Rymanowie Zdroju. 3651 14 30

Po najwyższych cenach

kupuje używane ubrania męskie itp. **M. Schwarc,** Kraków, ul. Estery 11. Kartka wystarczy. 3578 15 20

RAKI

smaczne, soczyste, z poręczeniem, że dojdą żywe, koszyk zawierający 12 raków na zupę 5·50 K. 90 raków na porcye 6·50 K. 60 raków olbrzymich 7·50 K. 40 raków b. wielkich solo 11·— K. **L. Altneu, Podwołoczyska.** 4415 4 5

Kora świerkowa.

W ciągu lata bieżącego roku będziemy mieli większą ilość kory świerkowej do sprzedania. Reflektanci zechcą się wprost do nas zgłosić. **Zarząd lasów i tartaku Dra Gustawa Linnartza w Rytrze.** 3553 5 5

Główny skład w Drogueryi J. Hanka i Sp. Mag. Farm., Kraków, Szewska 5. 3139 7 10

Firma N. Sprecher, skład **nawozów sztucznych i maszyn w Podgórzu**

poszukuje panny

(żydówki) do biura, w wieku 17—18 lat, znającej buchalteryę, stenografię, korespondencyę polską i niemiecką, conajmniej z jednoroczną praktyką biurową. 4389 3 3

Oferty uprasza się tylko listownie pod adresem **Natan Sprecher,** Kraków, ul. Mostowa 4.

Proszę niezaniechać

przed kupnem przedmiotów użytkowych i na podarki, zegarków, budzików, zegarów, wyrobów złotych i srebrnych, wyrobów muzycznych, ze skóry, stali, przedmiotów do gospodarstwa domowego, wyrobów optycznych, do palenia, galanteryi, broni i t. d. Zażądać mego katalogu głównego z 4000 odbitek, który wysyła się każdemu zadarmo, opłacony. Pierwsza fabryka zegarów **HANNS KONRAD,** c. i k. nadw. dostawca, Brüx N. 689 (Czechy). 66 2 3

Obrazy

religijne, patryotyczne i rodzajowe, reprodukcye z dawniejszych i nowszych arcydzieł. Obrazy oryginalne polskich artystów. Ramy i listwy w wielkim wyborze — poleca

Z. Kutrzeba

Kraków, Wiślna 11. 3118 9 0

4423 2 10

Dla Tarnowa i okolicy

Pierwszorzędna pracownia obuwia męskiego

i butów do konnej jazdy, jakoteż wielki wybór obuwia gotowego marki angielskiej i wyrobu własnego, po cenach umiarkowanych — poleca:

Jakób Nowak w Tarnowie

vis-à-vis hotelu „Bristol". 4051 5 5

Bluzki i Halki

od skromnych do najwytworniejszych.

Fabryczny skład płócien, bielizny damskiej, bielizny pościelowej, stołowej, oraz kompletnych wypraw ślubnych. 2948 8 15

Torebki, paski, żaboty, kołnierze, krawaty, chustki do nosa, pończochy, rękawiczki glace, duńskie, jedwabne i niciane, szale gazowe i koronkowe, woalki, wstążki, koronki, kwiaty, pióra strusie, biżuterye itp. poleca w wielkim wyborze

Karol Jarosz przedtem **Zimler i Spółka**

Kraków, Rynek 41, Linia A-B. Tel. 2329.

Baczność rolnicy!

przy MĄCZCE ŻUŻLOWEJ THOMASA

cytratowo rozpuszczalnej

ZE ZNAKIEM OCHRONNYM „KŁOS"

50% opustu frachtowego ważnego dla przesyłek do 15 maja b. r.

Specyalne bonifikacye!
K 18·— dla przesyłek do 24 maja
K 12·— dla przesyłek do 14 czerwca
za wagon 10.000 kgr.

i znacznie niższe ceny, niż te od 1 lipca 1912.

3946 6 12 Reprezentacya:

Józef Müntz we Lwowie

ul. Krasickich 10/F. Adres telegr. Müntz Lwów. Tel. 306.

Na Najwyższe upoważnienie Jego ✠ ces. i król. Apostolskiej Mości.

Nadzwyczajna c. k. loterya państwowa

na cele dobroczynne dla c. k. obrony krajowej i żandarmeryi.

Ta loterya w złocie

jedyna w Austryi prawem dozwolona — obejmuje **21.146 wygranych gotówką** w ogólnej ilości **625.000 koron.**

Główna wygrana:

200.000

KORON.

Ciągnienie nastąpi jawnie 4-go lipca 1912.

Los kosztuje 4 korony.

Losy są do nabycia: w oddziale loteryj państwowych, Wiedeń, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, w kolekturach loteryjnych, trafikach, w urzędach podatkowych, pocztowych, telegraficznych i kolejowych, w kantorach wymiany itd. — Dla kupujących losy plany gry za darmo. Przesyłka losów wolna od opłaty pocztowej.

Z c. k. Dyrekcyi dochodów loteryjnych.

4577 2 10 (Oddział loteryj państwowych).

Magazyn pod firmą Lotti Korall

Kraków, Grodzka 9 2813 18 20

poleca na sezon obecny doborowe towary w konfekcyi dziecięcej dla chłopczyków i panienek do lat 16, dla pań bluzy, spodnice, halki, suknie haftowane etaminowe. — Ceny niskie. — Zamówienia uskutecznia w 24 godzinach.

„SILVANIA"

Biuro sprzedaży lasów i drzewa w Krakowie.

Od 1 listopada, **ulica Karmelicka 9, Telefon 2252,** zakupnje lasy i drzewostany, oraz materyały tarte.

Agencya Majątków Ziemskich.

Poszukuje każdego czasu do kupna większych i mniejszych kompleksów leśnych, każdej ilości desek i innych materyałów drzewnych

Agencya Majątków Ziemskich.

345 38 0

Kto

chce mieć białe i zdrowe zęby, będzie używać tylko

„Kremu perłowego"

Jana Ihnatowicza

Tuba kremu perłowego 50 hal.

2344 22 [illegible]

Samoczynne aparaty fotograficzne,

któremi może się posługiwać każdy laik, dając fotografie w jednej minucie, począwszy od 13 K. Zupełne aparaty fotograficzne (z drzewa, nie z papy) z płytami, papierem, chemikaliami i kursem pouczenia K 1·60, 2·20, 3·20, 4·50, 6·20, 9·70 i wyżej (porto osobno). Dają dobre obrazy, za co się ręczy! Ciemnie do fotografii miniaturowej, podwójne anastygmaty, ciemnie zbytkowne, kupno okolicznościowe, fotoautomaty z otworem do wrzucania pieniędzy dla restauratorów, itd. Zdumiewające fotogr. nowości! Cenniki zadarmo.

Eff.-Birnbaum, przemysł fotogr., Doksy (Hirschberg) 107, Czechy.

3097 16 26

201 33 0

Bardzo wielka ilość osób polepszyła swoje zdrowie i takowe utrzymuje przez używanie

PIGUŁEK PRZECZYSZCZAJĄCYCH

Dra CAUVIN'A

Środek popularny od dłuższego czasu, ekonomiczny, łatwy do użycia. Czyszcząc krew, daje się zastosować prawie we wszystkich chorobach chronicznych jakoto: liszaje, reumatyzmy, przestarzałe katary, dreszcze, zatkania, zanik pokarmu u kobiet, gruczoły, osłabienie nerwów, brak apetytu, w wszelkich zapaleniach, mdłościach, anemii, złem trawieniu i powolnem funkcyonowaniu żołądka.

PIGUŁKI CAUVIN są do nabycia we wszystkich większych aptekach świata, w PARYŻU: Faubourg Saint-Denis, 147

C. k. Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie.

Wyciąg z rozkładu jazdy

ważnego od 1 maja 1912 włącznie (czas środk. europ.).

Odchodzą z Krakowa:

12·01 **w nocy (osob.) do Suchej, Zakopanego i Nowego Sącza.**
12.20 **w nocy (osob.) do Podwołoczysk.**
12·50 w nocy (posp.) Nr 8 do Wiednia. Połączenia: do Opawy.
3.14 **w nocy (posp.) do Czerniowiec.**
3.55 w nocy (posp.) Nr 10 do Wiednia. Połączenie: do Warszawy.
4.20 **rano (osob.) do Oświęcima.**
5.30 rano (posp.) Nr 20 do Wiednia. Połączenie: do Wrocławia.
6·45 r. (posp.) do Podwołoczysk, **Stanisławowa i Ickan.**
6.52 rano (posp.) Nr. 2 do Wiednia. Połączenie do Wrocławia.
7.00 rano (posp. sezon.) do Zakopanego i Rabki od 15 czerwca do 30 września.
7.50 **r. (osob.) do Podwołoczysk (połączenie do Stanisławowa, Stryja** itd.
8·22 rano (posp.) do Podwołoczysk. Kursuje od 15 maja do 30 września.
8.35 **r. (osob.) do Wieliczki.**
9.05 **r. (osob.) na linię transwersalną do Suchej, Wadowic, Zwardonia** itd.
9.20 **r. (osob.) do Kocmyrzowa i do Mogiły.**
9.30 rano osob.) Nr 18 do Brzeclawy (Lundenburga).
10.25 rano (osob. sez.) do Zakopanego i Rabki od 15 czerwca do 30 września.
10.45 **r. (osob.) do Podwołoczysk, Ickan, Stanisławowa, Jasła, Stróż, Sokala, Stryja, Kopyczyniec, Grzymałowa.**
1.15 **pop. (osob.) do Suchej i Oświęcima.**
1.30 **pop. (miesz.) do Wieliczki.**
1.42 **pop. (osob.) do Mogiły i Kocmyrzowa.**
1.42 pop. (osob.) Nr 48B (od 1 maja do 30 września w niedziele i święta) do Trzebini.
1.57 pop. (osob.) Nr 14 do Wiednia.
2.33 pop. (posp.) Nr 6 do Wiednia. Połączenie: do Wrocławia.
2.51 **pop. (pospieszny) do Lwowa (z połączeniami do wszystkich odnóg).**
2.55 pop. (osob.) Nr 44B (od 1 maja do 30 września codziennie) do Trzebini. Połączenie: do Warszawy, Wrocławia.
3.00 **pop. (osob.) do Tarnowa, Szczucina, Stróż, Jasła i Starego Sącza.**
3.45 pop. (osob. sez.) do Zakopanego i Rabki kursuje w każdy dzień powszedni przed niedzielą i świętem od 1 maja do 8 czerwca. a od 15 czewca codziennie.
5.40 wiecz. (osob.) do Rzeszowa
6.00 wiecz. (osob.) Nr 116 do Oświęcima.
6.45 wiecz. (osob.) Nr 16 do Wiednia. Połączenie: do Warszawy, Wrocławia.
6.55 **wiecz. (miesz.) do Tarnowa.**
7.40 **wiecz. (miesz.) do Wieliczki.**
7.44 wiecz. (posp.) Nr 204 (od 15 maja do do 30 września) do Karlsbadu.
7.55 **wiecz. (osob.) na linię transwersalną do Suchej, Nowego Zagórza, Żywca, Gorlic, Przemyśla i Tarnopola.**
8.00 **wiecz. (osob.) do Kocmyrzowa.**
8.43 **wiecz. (pospiesz.) do Ickan, Bukaresztu, Konstancyi i Konstantynopola.**
9.00 **wiecz. (osob.) do Podwołoczysk i Lwowa.**
10.15 wiecz. (posp.) Nr 4 do Wiednia. Połączenie: do Warszawy, Wrocławia.
10.50 **wiecz. (osob.) do Lwowa, Wieliczki, Jasła, Rzeszowa, Przemyśla i Stryja.**
10.34 wiecz. (posp.) Nr 104 do Wiednia
11·05 **w nocy osob. do Wieliczki.**

Przychodzą do Krakowa:

12·40 **w nocy (posp.) z Czerniowiec.**
30.7 w nocy (posp.) Nr 7 z Wiednia. Połączenie z Karlsbadu.
3.32 **w nocy (osob.) z Podwołoczysk.**
4.57 **r. (osob.) ze Lwowa, Przemyśla, Chyrowa, Nowego Zagórza i Rozwadowa.**
5.25 rano (posp.) Nr 103 z Wiednia.
5.55 rano (posp.) Nr 3 z Wiednia. Połączenie z Berlina i Wrocławia przez Bogumin
6.00 **r. (osob.)** z linii tranwersalnej od Nowego Zagórza, **Jasła, Nowego Sącza.**
6.32 **r. (express) z Ickan, Lwowa, Bukaresztu i t. d.**
7.20 rano (osob.) Nr 15 z Oświęcima.
7.30 **r. (miesz.) z Wieliczki.**
7.42 **r. (osob.) z Kocmyrzowa i Mogiły.**
7.55 rano (osob.) Nr 32 z Oświęcima przez Podgórze-Płaszów. Połączenie z Wadowic przez Spytkowice.
8.14 rano (posp.) (od 15 maja do 30 września włącznie) z Karlsbadu.
8.18 r. (osob.) (od 1 czerwca do 30 września włącznie) z Tarnowa.
8.45 **r. (osob.) z Podwołoczysk, Lwowa, Nowego Sącza.**
8.48 rano (osob.) z granicy. Połączenie z Warszawy
9.30 rano (osob.) Nr 13 z Wiednia. Połączenie z Ołomuńca.
11.20 **r. (miesz.) z Wieliczki.**
11·50 rano (osob.) Nr 39 z Wiednia
12.58 **pop. (osob.) z Kocmyrzowa i Mogiły.**
1.10 pop. (osob. sez.) z Tarnowa w niedziele, czwartki i święta od 1 czerwca do 30 września.
1.24 **pop. (osob.) ze Lwowa, Sącza, Jasła.**
2.05 pop. (osob. sez.) z Zakopanego i Rabki od 15 czerwca do 30 września.
2.20 **pop. (pospieszny) ze Lwowa.**
2.45 pop. (posp.) Nr 5 z Wiednia. Połączenie z Karlsbadu.
3.30 pop. (osob.) z Wieliczki.
4.45 **pop. (osob.) z linii transwersalnej od Sambora, Nowego Zagórza przez Suchą.**
4.52 pop. Nr 27 z Brzecławy (Lundenburga).
5.50 r. (osob.) z Tarnowa. Kursuje od 1 czerwca do 30 września włącznie
6.15 wiecz. (miesz.) z Wieliczki.
6.25 **wiecz. (osob.) z Podwołoczysk.**
7.08 **wiecz. (osob.) z Kocmyrzowa.**
7.36 wiecz. (posp.) ze Lwowa. Kursuje od 15 czerwca do 30 września włącznie.
8.10 wiecz. posp. Nr 1 z Wiednia. Połączenie z Karlsbadu.
8.23 wiecz. (posp. sez.) z Zakopanego i Rabki kursuje od 15 czerwca do 30 września.
8.46 wiecz. osob.) Nr 47B (od 1 maja do 30 września w niedziele i święta) od Trzebini
9.10 **wiecz. (osob.) z Oświęcima i Alwerni.**
9·24 wiecz. (posp.) z Podwołoczysk i Ickan
9·36 wiecz. (osob.) Nr 19 z Wiednia. Połączenie z Pragi.
10.45 **wiecz. (osob.) z Rzeszowa i Jasła.**
11.15 **w nocy (osob.) z N. Sącza i Zakopanego**
11.38 w nocy (posp.) Nr 9 z Wiednia. Połączenie z Karlsbadu

Panna inteligentna, znająca się na gospodarstwie i buchalteryi, poszukuje posady ewentualnie prowadzenia interesu lub jako osoba do towarzystwa. Zgłoszenia **Z. Z. 34** poste rest. **Kraków,** za okazaniem kwitu inserat. 4469 2 3

Dom

piętrowy, o 16 ubikacyach, wolny od podatków, nadający się na sklep, hotel, sanatoryum, willę dla letników i t. p., w miejscu klimatycznem, jest z wolnej ręki z powodu śmierci właściciela na bardzo dogodnych warunkach zaraz do nabycia. Kupujący może nadto wydzierżawić od sprzedającej wszystkie koncesye i trafikę. Zgłoszenia do 15 czerwca pod adresem: Roman Piasecki, Zawoja. 4513 3 3

Ciechocinek.

Dworek „Warszawianka" i „Świtezianka"

pensyonat **Drowej A. Sawickiej**

pokoje z utrzymaniem od 2 rs. 50 kop. Kuchnia zwykła i jarska. 4375 2 4

Masło

naturalne, codziennie świeże, w 5 klg. paczkach za 11·60 kor. Miód pszczelny kuracyjny w 5 klg. blaszankach za 7·50 kor., wysyła franco do każdej stacyi pocztowej za pobraniem **Józef Konstanty Barnaś, Szepesolzlu** (Węgry). Na próbę 5 klg. paczka ½, masła ½, miodu za 9·80 kor. opłatnie. 4241 6 16

Przykre włosy

na twarzy, ramionach i rękach usuwa w 5 minutach

Dr A. Rix

usuwacz włosów,

z por. nieszkodliwy, niezawodny skutek. Zawka za 4 K wystarcza. Wysyłka ściśle dyskretna.

Kos. laborat. Dra A. Rixa. 3845

Wiedeń IX, Berggasse 17/V

Małżeństwo.

Przemysłowiec 30-letni, sympatycznej powierzchowności i charakteru, właściciel dobrze prosperującego interesu w Krakowie, szuka partyi odpowiedniej wiekiem, wychowaniem i posagiem. Sprawę traktuje seryo z pełną dyskrecyą. Anonimy do kosza. Zgłoszenia możliwie z fotografią pod **„Małżeństwo"** przyjmuje biuro ogłoszeń „Reklama", Kraków, ul. św. Jana 4. 135 4 6

SZYBY

solinowe do okien, kolorowe dachowe, lustrowe do portali, i t. p

Przedsiębiorstwo robót szklanych

Tel. 2101 VIII. KRAKÓW, STAROWIŚLNA 27. Tel. 2101 VIII.

Przyjmuje szklenie domów, fabryk i t. p. w Krakowie i na prowincyi na dogodnych warunkach

Ceny umiarkowane, wykonanie sumienne. 3978 7 8

LEKTURA

dla cierpiących na żołądek.

Lyon, 5 lutego 1897.

Cierpiałam często na zgagę i kwasy — pisze pani Pombard, rzeźniczka w Lyon. — Po jedzeniu zbierało mi się na wymioty i odczuwałam palenie wewnątrz — język zdawał się być obłożony żółcią i nieprzyjemną lepką śliną, odczuwałam ból głowy i brak apetytu.

Wszystkie środki, których używałam, więc: magnezyę, gorzkie krople, płyn rhabarbarowy itp., były zupełnie bezskuteczne, nic mi już nie pomagało.

Pewnego dnia przyniósł mi mój mąż z apteki flaszkę Belloc-węgla i zmusił mnie, abym go zażyła. Posłuchałam i po siedzeniu zażywszy 2 łyżki tego proszku doznałam nader przyjemnego uczucia w żołądku. Po dwóch dniach uczułam się znacznie lepiej, zgaga i kwas ustąpił, apetyt powrócił i chęć do jedzenia.

Po ośmiu dniach wyzdrowiałam zupełnie i od tego czasu czuję się zupełnie dobrze.

Pani POMBARD z Martinów. W rzeczywistości jest dostatecznie użyć Belloc-węgla w ilości 2—3 łyżek po każdem jedzeniu, aby się po kilkudniowem używaniu wyleczyć z cierpień żołądkowych, a nawet przestarzałych i takich, dla których inne lekarstwa były bez najmniejszego celu.

Belloc-węgiel wytwarza przyjemne uczucie w żołądku, przysparza apetytu, ułatwia trawienie i usuwa obstrukcyę. Jest najskuteczniejszym środkiem przeciw migrenie, która zazwyczaj ze żołądka pochodzi, przeciw odbijaniu się i wszelkim nerwowym dolegliwościom żołądka i kiszek.

Zażywać najprostszy środek t. j. proszkowany Belloc-węgiel znaczy zmieszać go w szklance słodzonej wody, mieszaninę tę wypić odrazu lub po trosze.

Belloc węgiel może tylko pomódz, ale nigdy zaszkodzić, bez względu na to, w jakiej ilości się go zażywa. Do nabycia we wszystkich aptekach.

Już się pojawiły naśladownictwa Belloc-węgla, ale wskutek złego sporządzania są one zupełnie bezskuteczne.

Aby zapobiedz wszelkim pomyłkom, prosimy przy zakupnie zważać na znajdujące się na każdej flaszeczce nazwisko Belloc i adres laboratoryum: **Maison L. Frere,** 19, rue Jacob, Paryż.

2—3 pastylki po każdem jedzeniu lub przy dających się odczuwać bólach wystarczają, aby nastąpić mogło polepszenie, bo pastylki te zawierają czysty węgiel Belloc. Wystarczy dać je do ust i połknąć razem ze śliną, która je rozpuszcza.

W Krakowie dostać można w aptece spadkobierców K. Wiszniewskiego, ul. Floryańska: w aptece Ludwika Rosenberga, ul. Krakowska 33; W. Grabowskiego ul. Dietlowska 76 i w każdej większej aptece. 62 4 0

TENNIS, „FOOTBALL" — Piłki Slaringera. — Piłki nożne. Piłki gumowe. — Rakiety. — Amerykańskie łyżwy na kółkach do jazdy na asfalcie. Hamaki, Huśtawki i inne przybory sportowe poleca najtaniej

L. WEINDLING

Kraków, Grodzka 26

(Dom P. Spskiego)

Osoba inteligentna, muzykalna, znająca język francuski, dokładnie i na gospodarstwie, bo przez sześć lat prowadziła pensyonat w kuracyjnej miejscowości, poszukuje odpowiedniego zajęcia: do towarzystwa, zarządu domem, pensyonatem lub opieki nad dziećmi. K. L. Siersza Wodna koło Trzebini. 4583 2 2

Droguista

pomocnik z półtoraletnią praktyką w większem interesie, obeznany także doskonale z działem aptecznym poszukuje posady. Zgłoszenia pod lit. N. S. 15 poste rest. Kraków. 4598 2 3

Dom

jednopiętrowy, o 9 ubikacyach, w dzielnicy VIII. do sprzedania za **26.000 koron.** Cena stała, bez pośrednictwa. Wiadomość: ul. św. Anny l. 3, I piętro. 4589 2 3

Do pocztowej kompletnej nauki

w celu otrzymania małej poczty przyjmuje się kobiety bez względu na wiek. Zgłoszenia przyjmuje Adm. „N. Reformy" pod 4581. 4581 2 3

Krynica

pierwszorzędny pensyonat willi „Ułana" w centrum Zakładu, cena za pokój z utrzymaniem dziennie od 7 koron. 4556 2 3

Pokój umeblowany frontowy

z kuchnią lub bez, z osobnym wchodem od 1-go czerwca na czas krótszy lub dłuższy do wynajęcia ulica Szlak l. 33, I-sze piętro, na prawo. 4608

W Truskawcu

w willi „Roma", obok willi Janiny, tuż przy źródle Naftusi, są do wynajęcia słoneczne pokoje z widokiem na najpiękniejszą okolicę, z utrzymaniem. Ceny przystępne.

Zgłoszenia przyjmuje Zarząd willi „Roma", obok willi Janiny, Truskawiec-Zdrój. 4609 2 3

W Szczawnicy

poleca słoneczne, hyg. utrzymane pokoje z kuchnią (urządz.) lub bez, z piecami, wodociągiem i osobnym szpilkowym parkiem 4570 2 3

Willa Szubertów.

Panna

biegła na maszynie, obznajomiona z kancelaryą adwokacką, znajdzie umieszczenie w kancelaryi **adw. Dra Bcrowicza w Nowym Targu.** Zgłoszenia listowne. 4573 2 2

Sprzedam na południu

Austryi Willę, **Pensyonat Polski** w miejscu kuracyjnem. Zgłoszenia tylko listowne przyjmuje w zastępstwie H. Fallek, Kraków, ul. św. Gertrudy 2. 4531 3 5

Parcele budowlane

w Prokocimie, tuż przy Przewalni kolejowej, w cenie od 600 koron wzwyż za parcelę (poza pełnem fortyfikacyjnym) **do sprzedania.** Informacye w kancelaryi Dra Weinera, Grodzka 15, Tel. 2159. 4532 2 2

Dystyngowana

młoda i przyst. osoba szuka posady do samodzielnego zarządu domem u majętnego wdowca lub starszego kawalera. Reflektuje także na wyjazd do kąpieli. Za miernem wynagrodzeniem. „Dystyngowana A. S." poste restante Lwów, główna poczta. 4542 2 3

Stare sztuczne zęby

platynę, złoto, srebro, brylanty, kupuje się po cenach najwyższych od godz. 8 do 1. przed poł. i od 2 do 7 wiecz. Floryańska 20, II p., na prawo. 4533 3 3

Zawoja 1912

pod Babią Górą

dobrze znane, ulubione i szczególnie upodobane

klimatyczne uzdrojowisko

(letnisko)

poleca się na pobyt sezonowy.

Dr Władysław Pawlica, lekarz chorób kobiecych, ordynuje od 15-go czerwca b. r. do końca sezonu na miejscu.

4557 3 22 **Brüllowie & Fischer.**

L. 56369/1912 4564 2 3

B. a.

Ogłoszenie licytacyi.

Magistrat miasta Krakowa rozpisuje licytacyę ofertową na dostawę sprzętów szkolnych dla nowo wybudowanych szkół miejskich, a mianowicie:

a) dla szkoły przy ul. Szlak;
b) dla szkoły w Dębnikach;
c) dla szkoły w Półwsiu Zwierzynieckiem.

Oferty składać można na dostawę sprzętów dla wszystkich szkół lub też dla każdej szkoły z osobna. Formularze ofertowe można otrzymać w biurze starszego Radcy Budownictwa m. Jana Zawiejskiego, przy ul. Biskupiej l. 2, gdzie również przeglądać można rysunki szczegółowe.

Oferty zaopatrzone kwitem Kasy miejskiej na wadyum złożone w Kasie miejskiej wysokości 2½% wnosić należy w tymże biurze do **dnia 30 maja 1912 r.** do godziny 12 w południe, poczem nastąpi otwarcie ofert sali Magistratu.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 17 maja 1912 r.

JAWORZE

na Śląsku w Beskidach.

Uzdrowisko klimatyczne i letnisko. — Słynny park.

Zakład hydropatyczny i kąpielowo-leczniczy

3505 11 18 **Dra Z. Czopa.**

Pokoje i pomieszkania dla rodzin we willach sk. i prywatnych. 2 restauracye i pensyonat. Ceny niskie. Stacya kol., poczta, telegraf, apteka publiczna w miejscu. Telefon m. m. w hotelu Simachowitza przez centralę Bielsko. — Informacyj i prospektów udziela: **Skarb. Zarząd letniska w Jaworzu lub Dr Czop.**

10.000 KORON NAGRODY

DLA NIEMAJĄCYCH ZAROSTU I ŁYSYCH.

Porost brody i włosów na głowie istotnie w 8 dniach wywołuje **prawdziwie duński „Balsam Mos".** Starzy i młodzi, mężczyźni i kobiety, używają tylko **„Balsamu Mos"** do wywołania porostu brody, brwi i włosów jest bowiem dowiedzioną rzeczą, że **„Balsam Mos" jest jedynym środkiem nowoczesnej wiedzy, który w przeciągu 8 do 14 dni** przez działanie na cebulki włosów w ten sposób na nie wpływa, że włosy zaraz zaczynają rość. Ręczy się, że środek ten nie jest szkodliwy

Jeżeli to nie jest prawdą, wypłacimy

10.000 KORON GOTÓWKĄ

każdemu gołowąsemu, łysemu, lub rzadkie włosy mającemu, który Balsamu Mos przez sześć tygodni używał bezskutecznie.

Uwaga: Jesteśmy jedyną firmą, która daje tego rodzaju poręczenie. Lekarskie opisy i polecenia. Przed naśladownictwami ostrzega się **usilnie.**

W sprawie prób z Pańskim „Balsamem Mos" mogę Panom donieść, że z tego balsamu jestem zupełnie zadowolony. Już po ośmiu dniach pojawił się wyraźny porost włosów, a chociaż włosy były jasne i miękkie, były one przecież bardzo mocne. Po dwóch tygodniach przybrała broda powoli pierwotną barwę i dopiero wtenczas ujawniło się nadzwyczaj korzystne działanie Pańskiego balsamu. Dziękując, łączę dla WP. wyrazy poważania **I. C. Dr Tverg, Kopenhaga.**

Paczka Balsamu Mos 5 złr. Opakow. dyskr. Po otrzymaniu należytości lub za zaliczką. Pisać **do największego w świecie osobliwego handlu**

MOS-MAGASINET, COPENHAGEN B. 1306 DANMARK (Dania).

(Opłata kart koresp. 10, a listów 25 h.) 1589

Asystenta

albo młodszego magistra poszukuje się zaraz na 4 do 6 tygodniowe zastępstwo. Zgłoszenia z podaniem warunków przyjmuje **apteka w Suchej.** 4587 2 3

3 pokoje

przedp., kuchnia, instal. gazowa, telefon, zdatne na biuro budown., przy ul. Powiśle 2, parter, do wynajęcia od 1-go lipca b. r. 4578 2 3

Gotówkę 150.000 K

ma do ulokowania na solidne hipoteki realności w Krakowie kancelarya **adw. Dra Piotrowskiego, ul. Basztowa l. 16.** 4568 2 3

Srebra stołowe

i różne przedmioty użytkowe ze złota i srebra, nabyte na ostatniej licytacyi w tut. Miejskiej Kasie Oszczędności tanio do nabycia. M. Brenner, jubiler, Mikołajska 8, I p. 4566 2 15

Panna inteligentna, poszukuje w pierwszorzędnym handlu posady kasyerki **zaraz.** Zgłoszenia pod „Stanowisko" poste restante Kraków. 4465

Gmina Szczakowa

powiat Chrzanów, stacya kolejowa, urząd poczt.-telegraficzno-telefoniczny, w pobliżu prusko-rosyjskiej granicy i kopalni węgla kamiennego, posiada znaczniejsze **parcele** w powierzchni 100 morgów, nadające się doskonale pod budowę fabryk wszelkiego rodzaju ze względu na korzystne położenie parcel w pobliżu rzeki i toru kolejowego i jest gotowa odstąpić je pod nadzwyczaj przystępnemi warunkami. Gmina posiada również własne kamieniołomy, t. j. dolomitu i t. p., które też chętnie odstąpi.

4582 2 3 Urząd gminny Szczakowa.

Piękność twarzy, cudną cerę

zniknięcie zmarszczek, piegów, plam, wargów pryszczycy, nieczystości skóry można osiągnąć tylko przez aparat **„AMO"** patentowany. Użycie tegoż nadaje świeżą różową cerę, gdyż wszelkie nieczystości krwi, psujące cerę, usuwa się naciskiem atmosferycznym. Precz z wszystkiemi reklamowanemi maściami! Tylko naturalne działanie aparatu „AMO" może być skuteczne. Nie psujcie cery środkami chemicznemi. Cena aparatu K 3·60 za zaliczką (zaliczka 65 h.) więcej lub poprzedniem nadesłaniem należytości (porto 45 h.). Zamówienia do agencyi „Stella" w Krakowie, ul. Zacisze l. 7, parter, Oddział III. Jeżeli nie poskutkuje, zwrot pieniędzy. Świadectwo: Z mnóstwa listów z podziękowaniem podajemy jeden, jako najcharakterystyczniejszy: Wielmożny Panie! Zamówiłem aparat „AMO" prawie przez żart, jak się zamawia różne środki na piękność, ale przyznam się, że nie wierzyłem w skutek, ot myślałem: Spróbuję! Spotkał mię jednak przyjemny zawód. Już po pierwszym masażu, który zrobiłem tym aparatem, po gruntownem wymyciu twarzy ciepłą wodą i mydłem, aż zadziwiłem się, tyle nieczystości, wprost brudu, aparat ten z twarzy wyciągnął. Po kilku dniach cera, pomimo, że zawsze byłem blady, zaczynała różowieć, wyrzuty zaczęły niknąć jeden za drugim, wągry szczególnie na nosie znikały i co najdziwniejsze zmarszczki pod oczami i na czole znikły prawie zupełnie. Nie wiem, jak mam podziękować itd. Proszę przysłać dla mych znajomych, a mianowicie dla ..... (następują zamówienia). M. B. Lwów, 12 stycznia 1911 r.

Zbyteczne włosy szpecące

twarz, ręce itd. usuwa raz na zawsze z cebulkami najnowsza metoda „Antipillos" bezboleśnie, nie drażni skóry. Lepsza od nużącego wypalania prądem elektr. Cena 2 K. Na całe ciało 10 K. (Porto osobno 20 h.) 4565

Piegi

w 5 dniach zupełnie usuwa oryginalny krem „Diana" lub zwrot pieniędzy. Doza 1 K, na całą twarz i ręce 4 K. Porto 20 hal., zaliczka 65 hal. więcej. Agencya „Stella", Kraków, Zacisze 7—3.

Ślusarze, maszyniści, blacharze, kotlarze

znajdą w rafineryi popłatne zajęcie. Zgłoszenia pod: **W. W. 7203** przyjmuje ekspedycya ogłoszeń Rudolfa Mossego, Wiedeń, I., Seilerstätte 2. 4547 2 2

Niniejszem zawiadamiam P. T. Publiczność, że magazyn mój pod firmą:

D. BUCHNER

Kraków, Stradom 23 (dom własny)

znajduje się na I. piętrze, obok mego mieszkania, przeto też z powodu znacznie zmniejszonych wydatków, sprzedaję po znacznie zniżonych cenach i daję także na spłaty miesięczne wszelkie materyały.

Na sezon wiosenny i letni

nadszedł świeży transport materyałów wełnianych, angielskich i jedwabnych na kostyumy, suknie i bluzki, wielki wybór surowych jedwabi (cresunery) woali, batystów, haft., zefirów, oraz markizetty, grenadyny ze szlakami, popeliny i crêpe de chine. Suknie koronkowe, tiulowe i tuniki. Wielki wybór dywanów, chodników, kap pluszowych, koronkowych i wełnianych, portyer, stor tiulowych, firanek i pluszy na meble etc. 3943 6 6

Dziękując za dotychczasowe względy P. T. Publiczności, polecam się i nadal

D. Buchner.

Leczenie dla niewyleczonych.

Do wszystkich, którzy są chorzy i osłabieni odezwa, aby się poinformowali przez mą broszurę o słynnym w świecie leczeniu **Schrotha w Lipowej Dolnej (Niederlindewiese).** Otrzymać można po przesłaniu 1 K. Dr Mader, lekarz zakładu, Lipowa Dolna, Śląsk austr. 3887 4 5

Wiejska pracownia

kwiatów sztucznych

im. Maryi Konopnickiej

w Dawidowie - - obok Lwowa

założona i utrzymywana przez Ligę Pomocy przemysłowej — poleca w bogatym wyborze kwiaty sztuczne, jako to: bukiety, wiązanki, wieńce itp. gotowe i na zamówienia.

Ceny niskie! 8945 2 4 **Ceny niskie!**

Zamówienia przyjmuje

sklep Towarzystw Pomocy przemysłowej

Lwów, ul. Pańska 11.

Na żądanie wysyła się cenniki.

AUSTRYACKIE

Ganz'zowskie Towarzystwo elektryczne

z o. p. 1693 7 20

Biuro inżynierskie: Lwów, ul. Romanowicza 11. Tel. 1178.

Elektryczne oświetlenie. Elektryczne przenoszenie siły. Urządzenia kopalni i hut. Koleje elektryczne.

Dynamomaszyny, elektromotory, wentylatory, transformatory, rozdzielnice, numeratory, instrumenty do mierzenia siły, lampy łukowe, lampy żarowe, węgle do nich, przyrządy do ogrzewania i gotowania i t. d., oraz wszelki materyał instalacyjny. Cenniki i kosztorysy darmo. Na życzenie wysłanie inżyniera bezpłatnie.

4, 3 lub 2 pokoje

frontowe, na parterze, inst. gaz., na biuro, przy ul. św. Gertrudy 10, do wynajęcia od 1 października b. r. — Wiadomość: ulica Grodzka 44, II p. Tel. Nr 1132. 4518 2 3

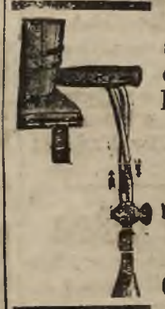

Najlepiej!

spuszcza się piwo do flaszek amerykańskim aparatem od

J. Kornguta

w Myślenicach

Cennik darmo i opłatnie

4555 2 3

Krynica

Pensyonat Siedlisko

dom murowany, w najzdrowszej części Krynicy, pokoje słoneczne, opalane, elektr. oświetlone, wytwornie urządzone, z wykwintnem urzymaniem. Ceny umiarkowane. 4499 3 6

Szuka posady

w miejscu lub na prowincyi, mężczyzna, lat 38, rutynowany urzędnik administracyjny, manipulacyjny i komercyalny, biegły korespondent polsko-niemiecki, dobry koncepista, znający książkowość i ustawy. Zgłoszenia: okazicielowi losu państwowego Nr 188.415 poste restante **Kraków.** 4546 2 0

Panna

z praktyką biurową, pisząca biegle na maszynie, mówi płynnie po polsku i niemiecku, poszukuje posady zaraz. — Zgłoszenia listowne: A. W. 57 poste rest. Kraków. 4401 3 3

Dzielny inteligentny kupiec przyjmie posadę podróżującego z fabryki lub większej firmy. **„Zdolny"** poste restante **Tarnów.** 4579

L. 1038. 4588 2 3

Ogłoszenie.

Dnia 28 maja 1912 r. odbędzie się tutaj publiczna ofertowa licytacya na sprzedaż 288 sztuk drzewa w lesie miejskim, oszacowanego na 2032 korony 27 halerzy.

Oferty wraz z wadyum 10% wnosić należy w dniu tym do godziny 12 w południe.

Bliższe warunki są do przejrzenia w Magistracie.

Myślenice, dnia 15 maja 1912.

Burmistrz
Kiebert.

Fundusz gwarancyjny z końcem 1910 r. 20.218.170·10 koron. Stan ubezpieczeń z końcem 1910 r. 132.157.999·19 koron — 422.589 osób.

„ALLIANZ"

akcyjne Towarzystwo ubezpieczeń na życie i renty w Wiedniu

przyjmuje pod bardzo dogodnemi warunkami ubezpieczenia na życie, renty i posagi.

Zdolni i energiczni zastępcy zostaną przyjęci w każdem miejscu zachodniej Galicyi za wysoką prowizyą. Nieobeznanych poucza się najdokładniej. Instrukcye wysyła się bezpłatnie z głównej agencyi: **Kraków, ul. Długa L. 11, Józef Dąbrowski** lub z filii Towarzystwa: **Bielsko, ul. Główna L. 1.** 2223 5 0

Biuro techniczne Wiktora Skołyszewskiego

inżyniera kultury rządowo upoważnionego geometry cywilnego

Kraków, ul. św. Jana l. 14

Nr Telefonu 2208 811 20 0

przeprowadza wszelkie roboty w zakres miernictwa wchodzące, a mianowicie: podziały gruntów, odgraniczenia gruntów, zdjęcia tryangulacyjne dla celów regulacyi miast, sporządza plany regulacyi miast, zdjęcia tachymetryczne w celu projektowania budowy dróg i kolei żelaznych, niwelacye, sporządza plany budowy wodociągów i kanalizacyi, nawadniania i odwadniania gruntów, osuszania bagien etc. Udziela wszelkich informacyj w sprawach technicznych bezpłatnie

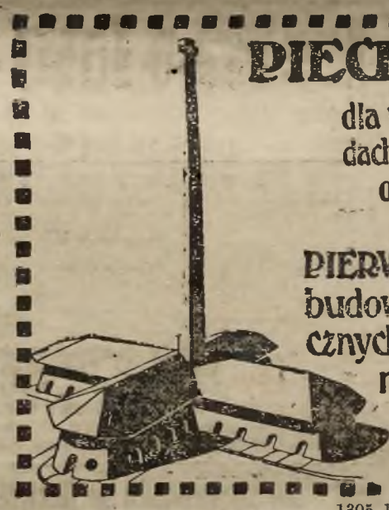

PIECE KRĘGOWE

dla wypalania cegieł, wapna i dachówek, kominy fabryczne, obmurowanie kotłów

projektuje i buduje:

PIERWSZA GALIC. SPÓŁKA budowy zakładów ceramicznych, kominów fabrycznych i obmurowania kotłów z o. p.

Lwów, ul. Lenartowicza 15.

1305 10 26

By się biust rozwinął i stał jędrnym, niema lepszego środka nad pigułki wschodnie.

Już w dawnych czasach starała się kobieta udoskonalić swą piękność. Ale ze wszystkich środków piękności, jakie ma na swoje usługi, nie można chyba żadnego cenić wyżej nad ten, jaki my tu opiszemy, przy pomocy którego każda pani i każde młode dziewczę może osięgnąć piękny, wspaniały biust.

Środek ten skutkuje szybko i zgoła nie jest szkodliwy i często wystarcza tylko 14 dni, aby się pokazał zdumiewający skutek.

Pani L... pisze:

„Od 14 dni stosuję się do Pańskich wskazówek i spostrzegam ku największemu zadowoleniu już teraz istotnie zdumiewające działanie":

Powiemy zaraz zgóry, że temi wskazówkami jest *wewnętrzne* leczenie, przez co jedynie można wywrzeć korzystne działanie na piersi, gdyż ten organ otrzymuje pożywienie wyłącznie z wnętrza ciała a mogą na niego wywrzeć wpływ tylko środki, które działają wprost na jego system nerwowy i na dostarczanie pożywienia.

Cały sposób jest nadzwyczaj prosty i polega tylko na zażywaniu maleńkich pigułek, które zażywa się dwa razy dziennie; niema tu zastosowania, ani napychanie się mąką, ani nacieranie, ani też zawiła operacya, która jest i bezskuteczna i nieużyteczna.

Pigułki te nazywają się: *„Pilules Orientales Ratié"* i posiadają dostateczną siłę, ażeby dostarczaniu pożywienia dla piersi kobiecej wskazać odpowiedni kierunek na korzyść rozwoju tego organu, a tak następuje podnieta, potrzebna do rozwoju i jędrności piersi.

Tysiące podziękowań, jakie nadchodzą do nas zewsząd, są najlepszym tego dowodem. Z pośród nich przytaczamy tylko jedno:

Do Pana... Zażywałam Pańskie Pilules Orientales i sprawia mi to przyjemność, iż mogę Panu donieść, że mnie osiągnięty skutek bardzo zadowolił. Także moje ogólne zdrowie nie doznało uszczerbku, lecz przeciwnie: nie miałam nigdy większego apetytu, jak podczas tej kuracyi. Mogę sobie więc tylko powinszować, że skorzystałam ze środka Pańskiego. Składam Panu szczerą podziękę i uznaję otwarcie skuteczność zażywanych pigułek. Poczytuję to sobie za obowiązek, ażeby Pański lek polecić każdej pani, która go potrzebuje.

Podp. Marya B...
Bad Landeck, Prow. Nadr.

Spodziewamy się, że tak szczery, a dobrowolnie dostarczony dowod wystarczy dla naszych zacnych Czytelniczek i uwalnia nas od przytaczania dalszych.

Niech więc Pani nie rozpacza, jeżeli biust nie okazuje pożądanej pełni, lub też wskutek okoliczności rozmaitego rodzaju zniknęła jego pierwotna jędrność i wspaniałość. Nawet wtedy niech Pani nie rozpacza, kiedy już próbowała innych podobnych środków bezskutecznie. Bądź co bądź, niech Pani próbuje, pigułek wschodnich Ratié; pierś Pani rozwinie się za kilka dni i stanie się jędrną, a szpetne kości szyi znikną wtedy zupełnie niejako w sposób czarodziejski.

Te przez powagi lekarskie wypróbowane pigułki są dla zdrowia zawsze korzystne i nadają się dla pań i młodych dziewcząt każdego usposobienia.

Niechaj więc Pani ucieknie się do nich zaraz. J. Ratié, Pharmacien, 5, Passage Verdeau, Paris. Flakon „Pilules Orientales" można dostać opłatnie i dyskretnie, przesyłając przekazem 6·45 K do składu głównego J. v. Török, 12, Király utcza, Budapest. (Za zaliczką 6·75 K) Każda Czytelniczka powinnaby sobie sprowadzić od p. Töröka bardzo zajmujący zeszyt „O plastycznej piękności piersi", który wysyła się za darmo 1702 1 4

GORSETY na miarę według najnowszych fasonów, oraz **GORSETY GOTOWE** oryginalne paryskie, poleca **„FELICYA" Floryańska 2, Kraków — hotel Drezdeński.**

Katalogi gratis i franco.

Poszukuje się

fachowego i energicznego leśniczego, obeznanego dokładnie z manipulacyą i wyróbką drzewa w górzystych okolicach. Reflektanci, którzy się mogą wykazać, iż samodzielnie prowadzili manipulacyę, zechcą nadesłać dokładne zgłoszenia z odpisami świadectw i curriculum vitae pod „Energiczny leśniczy 4628“ do Administracyi „Nowej Reformy“. 4628 1 3

Sklep korzenny

w śródmieściu, obok nowo wybudowanego hotelu, dobrze idący, zaraz do sprzedania. Wiadomość w sklepie, Kraków, ul. św. Jana 26. 4618 1 3

Do wynajęcia

przy ul. Wygoda 3 (obok placu Kossaka), od 15 czerwca lub 1 lipca b. r. 3 pokoje, kuchnia, przedpok., łazienka. spiżarka i t. d., 2 pokoje, kuchnia, przedp., łazienka, spiżarka i t. d., wszystkie pokoje frontowe, słoneczne, z widokiem na ogrody. Osobno 1 pok., kuchnia, przedpokój, spiżarka. Każde mieszkanie stanowi całe piętro z osobna. 4621 1 4

Poważne i rentowne przedsiębiorstwo

handlowo-przemysłowe, nadające się na Tow. Akc. lub Spółkę z ogr. poręką, życzy sobie wejść w pertraktacye z bankiem lub kapitalistami. Pośrednictwo dopuszczalne. Zgłoszenia „Dywidenda 50“ poste rest. Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego. 4622

Zdolny pomocnik

z działu kolonialnego znajdzie umieszczenie w handlu **Schwimmera i Ski, ulica św. Marka 27.** 4647 1 2

Kamienicy

dobrze zbudowanej, z nowoczesnemi urządzeniami, wolnej od podatku, w cenie 140 do 180 tysięcy koron, poszukuje zaraz do kupna kancelarya adwokata **Dra Gorskiego w Podgórzu**, ul. Lwowska 14. Pośrednictwo wykluczone. 4620 1 3

Rymanów-Zdrój

Pensyonat Krystyna

otwarty od 1 lipca, 20 pokoi, kuchnia własna. 4445 1 0

Zgłoszenia przyjmuje właścicielka Onyszkiewiczowa, Rymanów-Zdrój.

Esperanto

Na wszechświatowy kongres

Podręczniki, Gramatyki, Słowniki, Literatura, Kartki, Czasopisma. — Do nabycia

w Księgarni Polskiej i Składzie nut

w Krakowie 3079 8 12

35 ulica Floryańska 35

KAPELUSZE

modele paryskie i wiedeńskie — poleca

Salon mód

HELENY POPIEL

plac Maryacki 8, obok p. Zajączkowskiego

Pióra, rajery, kwiaty, wstążki w wielkim wyborze. 3252 16 18

Krynica, Willa Zacisze

pokoje z całodziennem utrzymaniem, pierwszy sezon 5 kor. Kuchnia domowa. 4417 3 6

Mieszkania letnie

są w Chabówce tuż koło Rabki do wynajęcia. Wiadomość u p. Maryi Socharowej w Krakowie, ul. Helclów, l. 5, II piętro. 3966 5 12

28.000 koron

jest do ulokowania w całości lub częściowo na hipotekę po Banku lub Kasie Oszczędności. Wiadomość u właściciela domu, ulica Pocztowa l. 22, I piętro, w Dębnikach-Krakowie. 4055 6 6

L. W. 2121/12. 4626

Ogłoszenie konkursu.

W celu nadania dwóch wsparć z fundacyi Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej, wynoszących jednorazowo po trzysta (300) K. ogłasza się niniejszem konkurs.

Oba wsparcia są przeznaczone dla ubogich, zupełnie osieroconych panienek Polek, wyznania rzymsko- lub greckokatolickiego, które ukończyły przynajmniej czwartą klasę szkoły ludowej i mają już lat szesnaście, a nie przekroczyły dwudziestego roku życia i kształcą się w nauce gospodarstwa wiejskiego, w krawiectwie damskiem, modniarstwie, w wyrobie kwiatów sztucznych lub krawaciarstwie.

Podania należy wnosić do Wydziału krajowego **najpóźniej do dnia 15 czerwca b. r.** i załączyć do nich metrykę chrztu, świadectwo ubóstwa, świadectwo ukończonej przynajmniej czwartej klasy szkoły ludowej, świadectwo właściwego parocha, że kandydatka jest zupełną sierotą i że się wzorowo prowadzi, a wreszcie dowód, że kandydatka kształci się w nauce gospodarstwa wiejskiego, w krawiectwie damskiem, modniarstwie w wyrobie kwiatów sztucznych lub krawaciarstwie.

We Lwowie, dnia 10 maja 1912.

Piotrowski.

Samochód

do wynajęcia na godziny i dnie. Wiadomość w firmie **„BENZ“**, ul. św. Tomasza (Grand Hotel). Tel. Nr 1026. 4625 1 10

Parcela

720 sążni, o dwóch frontach, obok nowego dworca towarowego, nadająca się pod budynek fabryczny lub na skład materyałów budowlanych, do wynajęcia lub do sprzedania. Wiadomość w biurze ogłoszeń Feliksa Stattera, ul. św. Marka 21. 4645 1 3

2 lub 3 pokoje i kuchnia

z komfortem od 1 czerwca do wynajęcia. Ul. Kołłątaja 9. 4624 1 5

Apteka w Żywcu

poszukuje zaraz aspiranta. Oferty nie uwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. 4627 1 3

W Muszynie

w willi „Zorza“ są do wynajęcia na lato mieszkania umeblowane i kompletnie urządzone kuchnie. Również można mieć całe utrzymanie. Zaś willa „lutrzenka“, cała urządzona, może być z ogrodem wynajęta. 4641 1 5 Ludmiła Peszkowa.

Kamieniarzy

do piaskowca przyjmuje do stałego zajęcia **L. Niggl, nadw. kamieniarz, Mittelsteine, hrabstwo Glatz**, Śląsk pruski (stacya c. k. kolei państw.). 4637 1 2

Jabłka.

Z powodu wyjazdu do sadu odbywa się ostatnia wysprzedaż jabłek sztetyn czerwonych i zielonych, na Małym Rynku pod zielonym parasolem. 4640

2723 51 0

W nowo odrestaurowanej, a obok łazienek i deptaku położonej willi

Karolówka w Krynicy

są pokoje ładnie umeblowane do wynajęcia. 4597 1 4

„**Warta**“ pensyonat w Zakopanem, ul. Zamojskiego l. 7. cały rok otwarty. **Ceny „en pension“ od 7 kor. dziennie.** Ogród. Fortepian. Telefon. 4594 1 3

Do sprzedania w Bochni dom murowany z oficyną, stajnią, wozowniami i ogrodem. Urządzenie wodociągowe i klozetowe. Wiadomość: **F. Nowak** w Ropie koło Gorlic. 4218 3 3

Młyn

turbinowo-motorowy, najnowszej konstrukcyi, o produkcyi 500 wagonów rocznie, **do wydzierżawienia** od nowej kampanii. Zgłoszenia nadsyłać: Zarząd dóbr Czudec, p. loko. 4203 9 15

Kupuję meble, sypialnie, jadalnie salony, oraz zwykłe meble fortepiany krótkie, pianina, broń, maszyny do szycia i t. p. rzeczy. Płacę gotówką. Kraków, ul. Gołębia l. 10, sklep. Kupno i sprzedaż mebli i różnych rzeczy. 4069 14 20

Lokomobila benzynowa

5½ HP., z dynamomaszyną, apartem kinematograficznym i filmami, tanio do sprzedania. Wszystko w dobrym stanie, Wiadomość: Zuzanna Aleksandrowa, Nowy Sącz, naprzeciw szpitala. 4226 2 2

W Krynicy-Zdroju

jest do sprzedania lub wydzierżawienia willa murowana o 32 pokojach i kuchni. Zgłoszenia przyjmuje Gromosiak, Krynica 4298 4 5

Kurs wydziałowy II, III Grupa.

Informuje Szczurkiewicz, Lwów, Listopada 6. 4301 3 5

„Związek krawców“

poszukuje zdolnego

Krajacza.

Zgłoszenia wprost: „Związek krawców“ w Nowym Sączu. 4443 5 7

Towarzystwo Wzajemnego Kredytu

w Krakowie

podaje do wiadomości P. T. Członków, że wypłaca od udziałów złożonych — ponad przyznaną już 4% zaliczkę na dywidendę — jeszcze

1% superdywidendy za rok 1911

w Kasie Towarzystwa Zaliczkowego w Krakowie, lub Filii we Lwowie za przedłożeniem książeczki udziałowej. 4522 3 3

(Przedruku nie płacimy).

Konrad Ściborowski

Kraków, ul. Floryańska 13

poleca na lato:

Kostyumy płócienne, prochowniki alpakowe i jedwabne, mantylki koronkowe. **Gotowe suknie** skromne i wykwintne batystowe, etaminowe i voilowe. — **Bluzki** batyst., etaminowe, jedwabne. — **Parasolki** gładkie, mieniące, jedwabne i batystowe, haftowane. — **Kapelusze** sportowe voile automobilowe i t. d.

Ceny umiarkowane. 4145 5 10 **Towar doborowy.**

TRUSKAWIEC

Zakład zdrojowo-kąpielowy, oraz stacya klimatyczna w Galicyi. — Stacya kolei w miejscu.

Sezon od 15 maja do końca września; w pierwszym sezonie o 20% w ostatnim o 30% taniej.

Lekarz zakładowy: Dr GERUS. Lekarze zdrojowi: Dr Mindes, Dr Pelczar, Dr Praschil i dentysta Dr Friedländer. — Truskawiec leży 405 m. nad powierzchnią morza wśród uroczych grzbietów górskich. — **Klimat** podgórski, łagodny, suchy, bez wiatrów. — **Mieszkania** z komfortem. Hotel zakładowy. Oświetlenie elektryczne. Orkiestra symfoniczna słynnego I. Schwarmanoffa. — **Wody do picia:** słone, słono-gorzkie i moczopędna „Naftusia“. Wskazania: choroby serca, nerek, pęcherza, astma, rozedma płuc reumatyzm, newralgia, dna, otyłość, syfilis, choroby kobiece, kiszkowe, żołądkowe kamyki żółciowe, piasek w moczu. Wziewalnia systemu Wassmutha. 4475 1 4

Objaśnień udziela odwrotnie **ZARZĄD ZDROJOWY.**

Zmiana lokalu! Zmiana lokalu!

Skład i wyrób parasoli i parasolek

z ul. Siennej l. 2 przeniesiony został **na Rynek gł. l. 7—8** w podworcu, dom p. Porębskiego. Wielki wybór parasoli i parasolek: Zwykłe od K 2·—, półjedwabne od K 3—4, glorie jedwabne od K 4—6, jedwabne w różnych kolorach od K 7·—. Przyjmuję reperacye i pokrycia, które na żądanie wykonuje natychmiast. 4511 2 4 Z poważaniem **R. Fass.**

Skład tapet

na sezon 1912 poleca magazyn mebli, dywanów itd. **Stefana Iglickiego w Krakowie, przy ulicy Sławkowskiej l. 10** (naprzeciw Grand Hotelu). Na żądanie wysyła wzory opłacone. Ceny bardzo niskie. 4054 6 10

Kto potrzebuje tanich mebli

niech korzysta z wyprzedaży łóżek, szaf, luster, jadalń, dywanów, kap i foteli **w Publicznej hali Aukcyjnej - - Rynek 16.** 4436 6 6

R. Tschörner

Pierwsza Berneńska chemiczna pralnia i farbiarnia

Filia od 20 lat istniejąca

w Krakowie, przy ul. Szewskiej l. 16 (front).

Przyjmuje do czyszczenia i farbowania garderobę męską, damską w całości lub poprutą, materye wełniane, jedwabne, koronki, żaboty, uniformy, materye na meble, dywany, portiery i firanki etc. etc. Również pierze kołnierze, mankiety i koszule męskie. — Specyalność: prasuje takowe modnym matowym połyskiem. Najdokładniejsze wykonanie. 236 21 52

Paski rupturowe

jako fachowy bandażysta polecam bardzo praktyczne wielce doniosłe i znakomite dla osób, cierpiących na przepukliny pachwinowe nawet w wielkich wypadkach, bardzo lekkie, bez żadnych sprężyn, własnego ulepszenia i wynalazku, jakoteż i sprężynowe, oraz paseczki bardzo praktyczne dla dzieci — również pasy brzuszne lekiej konstrukcyi itp. — Gwarancya ogólna, liczne uznania, listowne objaśnienia, ostrzegam przed blagą niefachowych, którzy wprost wyzyskują. Na żądanie wyjeżdżam. **Antoni M. Mirkiewicz, Kraków, ul. Mostowa l. 4.** 4611 1 12

Inteligentny, energiczny, młody mężczyzna

nieposzlakowanego, zgodnego charakteru, posiadający kilka tysięcy kapitału, potrzebny jako spólnik do założenia wytwornego, bardzo popłatnego przedsiębiorstwa biurowego. Ogłaszający jest zdolnym fachowcem, ma już pierwszorzędne stosunki i pierwszeństwo mieliby tacy, którzy są biegłymi, bez usterek, korespondentami niemiecko-polskimi. Szczegółowe zgłoszenia pod: „In Krakau-konkurrenzlos“ przyjmuje ekspedycya ogłoszeń M. Dukes Nachf., Wiedeń, I., Wollzeile 9. 4574

Z powodu wyjazdu

sprzedam **dom, fabrykę papy i grunta w Podgórzu na Zabłociu** za przystępną cenę. 4266 3 3

Adres: **Inżynier Stanisław Flisowski, Tarnów,** Ogrodowa 18, II p. W niedziele: Podgórze—Zabłocie.

PATENTY

wszystkich krajów wyrabia inżynier 588 47 78

M. GELBHAUS

przez władzę autor. i zaprzysiężony rzecznik patentowy w Wiedniu

VI., Mariahilferstrasse Nr 27.

Do Rabki

na pobyt letni przyjmie dzieci wdowa po adw. (izrael.), zapewniając im troskliwą opiekę i staranne umieszczenie. Wcześniejsze zgłoszenia Kraków, ul. Pańska 9, II p., drzwi na lewo. 4643 1 6

Panny zdolnej

do biura, piszącej biegle na maszynie i władającej językiem polskim i niemieckim, poszukuje się. Pisemne zgłoszenia pod **S. S.** poste restante **Kraków.** 4646 1 2

Kasyerka

znajdzie umieszczenie w handlu **Schwimmera i Ski**, ul. św. Marka 27. 4648 1 2

Obiady po 1 koronie

z trzech dań, w domu i na miasto, wydaje dom prywatny. Ul. św. Marka l. 20, III piętro, ostatnie drzwi na ganku. 4644 1 4

Do większego przedsiębiorstwa elektrycznego potrzebny zaraz młodszy

zdolny kantorzysta

z praktyką biurową i władający językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie. Oferty nadsyłać należy pod **„Dynamo“** poste restante **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego 4642 1 3

Masło

deserowe i kuchenne wysyła pocztą **Mleczarnia Jana Kędziora w Borzęcinie.** 4323 3 3

Zdolna buchalterka

i korespondentka w języku polskim, oraz niemieckim, poszukiwana jest do większego przedsiębiorstwa na prowincyi. Oferty niekwalifikowanych kandydatek nie będą uwzględnione. Zgłoszenia pod **M. G.** poste restante **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego. 4348 3 3

Powóz lando

i faeton używane do sprzedania. Wiadomość A. Rausch, ul. Długa 38. 4344 4 4

Od 500 lat leczą

światowej sławy radio-siarkowe gorące źródła i kąpiele błotne w

TRENCSÉN-TEPLICZ

Górne Węgry. — Główna linia kolejowa Berlin-Bogumin-Wiedeń

podagrę, reumatyzm etc. Nowe budynki z wykwintnem urządzeniem. Nowy Grand Hotel. Nowe łazienki. Romantyczne położenie górskie. Otwarte cały rok. Wspaniała wiosenna kuracya. Pensyonaty nie drogie. Dla dom. kuracyi: wysyłka mułu. **Prospekty: Dyrekcya kąp.**

3231 7 8

Nadeszła

wielka ilość szlafroków po 5 K 50 h

Magazyn towarów modnych

KAROLINY KLEINMANNOWEJ

4369 Kraków, ul. Grodzka 43. 3 5

Inteligentna osoba

w średnim wieku poszukuje posady gospodyni na plebanii, zarządczyni w większym interesie lub zaopiekuje się dziećmi. Zgłoszenia **Janina 100** poste restante **Bochnia.** 4386 4 5

Na śluby

chrzty polowania, wycieczki, wynajmuje samochody i powozy, — **Piotr Guzikowski, Groble 5.** Telefon 336. 160 19 0

Mieszkanie skład. się z dużego pokoju front. i kuch. na part., z gazem, przy ul. Zwierzynieckiej l. 21, od 1-go czerwca do wynajęcia. Zdatne także na biuro. 4419 3 3

Na lato

do wynajęcia mieszkanie z całem urządzeniem i kuchnią we dworze, na wsi, w pięknej okolicy, 2½ g. od Krakowa. Wiadomość od 2—4 g. po południu, Rynek 13, piętro II, drzwi na lewo. 4388 3 3

Do wynajęcia

lokal fabryczny powierzchni około 250 m², z magazynami w piwnicy, oraz szopa około 200 m², w Podgórzu, od 1 października, ewent. z mieszkaniem złożonem z 8 pokoi.

Wiadomość: **Bartik i Ska, Kraków,** ul. Stolarska l. 15. 4420 7 10

Krynica.

W willi „Romanówka“ wynajmuję pokoje z całem utrzymaniem lub bez. — 4467 2 8 **Walerya Zarzycka.**

Motocykl Puch ½ HP., dwucylindrowy, z bocznym wózkiem, w bardzo dobrym stanie, sprzedam lub zamienię na lekki do 2 HP., bez wózka. Haupt, Mydlniki koło Krakowa. 4468 2 3

Potrzebny chłopiec

w wieku koło 14 lat, umiejący czytać i pisać, do drobnych posług. Wiadomość w Administr. „N. Reformy“. 70 22 0

Kawaler

na stanowisku, pensya 2400 koron poślubi przystojną pannę o długich, bujnych włosach. Dyskrecya honorowa, anonimy bez celu. **„Fort“** poste restante **Lwów.** 4619 1 2

Majętną wdowę

inteligentną, niezależną, uprasza o adres inteligentny wdowiec, zdolny przemysłowiec z synkiem, majątku nieposiadający, który poślubi ją zaraz! Tylko niezależne, majętne panie, które mogą uszczęśliwić, raczą podać swój adres z fotografią pod **„Brunet“** poste restante **Kraków.** 4632

Nowo otwarty skład porcelany, szkła i lamp firmy 4405 2 10

Stabrawa i Turek

Kraków, Karmelicka 8, poleca

PORCELANĘ NA WAGĘ

po niskich cenach, oraz wielki wybór luksusów; na składzie znakomite **herbaty.**

Parcele w Krakowie

Dz. XV przy ul. Nowowiejskiej, obok stacyi tramwajowej, **tanio do sprzedania.** Potrzebny kapitał 5000 koron. Wiadomość u Majerczyka w Krakowie, Krakowska 6, telefon 1294, lub ul. Agnieszki 1, telefon 2207. 4633 1 3

Znane Wybrednej P. T Publiczności **wykwintne i lekkie a silne i trwałe**

OBUWIE

własnego wyrobu poleca istniejący od lat 50 magazyn obuwia damskiego i dziecięcego **Jana Rebsza** w swym nowym lokalu **przy ul. Floryańskiej l. 17 w Krakowie,** naprzeciw hotelu pod Różą.

Na zamówienie wyrabia firma również obuwie męskie. 4636 1 10

2417 31 0

Do prowadzenia

interesu galanteryjnego potrzebna inteligentna niezależna kierowniczka, któraby jednocześnie zajęła się urządzeniem sklepu, może przystąpić również jako wspólniczka. Zgłoszenia przyjmuje Adm. „N. Reformy“ pod Z. Z. 4466 2 3

Parcela

w Krakowie-Nowej Wsi, przy ul. Misiorowskiego, oznaczona tablicą z napisem „Do sprzedania“ i nazwiskiem „Marchewczyk“, jest do sprzedania. Właściciel: W. Marchewczyk, Warszawa, ul Marszałkowska 14 4489 3 4

Konc. Zakład Sprzedaży i Kupna

Maryi Telesznickiej

w Krakowie, ul. św. Jana 2, I p.

ma do sprzedania obrazy J. Malczewskiego, Kossaka, Grotta. Błockiego, Łuskiny i w. i., garnitury salon., jadalnia, sypialnia, biblioteki biura, serwantki, sekretarzyki ant., świeczniki, lampy, dywany pers. i ang., konsole mah., złocone i t. p. Wiele przedmiotów dekoracyjnych. po zniżonych cenach 4525 2 4

Korzystne zajęcie!

Poważne Towarzystwo Ubezpieczeń życiowych poszukuje celem uzupełnienia swej organizacyi kilku urzędników akwizycyjnych do podróży.

Przyznaje się stałe pobory, dycty do podróży i osobną prowizyę, a po krótkiej próbie stabilizacyę.

Osoby zdolne do interesu, z nienaganną przeszłością, zechcą nadsyłać dokładne oferty z podaniem wieku i życiorysu pod napisem: **„Korzystne zajęcie 1500“** poste restante **Lwów,** za kwitem inseratowym. 4480 2 2

Los turecki

ma najlepsze wygrane i przedstawia najlepsze widoki wygranej

Ciągnienie już 1 czerwca 1912.

6 Ciągnień na rok! 6

Główne wygrane, na przemian

złotem **400.000**

franków **200.000**

Los gotówką około 253 K lub na

49 rat miesięcznych po 6 K.

Każdy los zostaje wyciągnięty. Natychmiastowe wyłączne prawo do wygranej już po złożeniu pierwszej raty na podstawie prawnego potwierdzenia nabycia. 4477 2 5

Zamówienia przekazem.

Wiedeński DOM WYMIANY Robert REITLER, Wiedeń, IV., Hauptstrasse 20. — (Tylko „Paulanerhof“).

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10.

Nakładem drukarni L. K. Górski.